

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۷) تیر ماه ۱۳۴۹

فهرست مطالب :

ومادة سوم الحاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی .

۹ - اخذ رأی نهائی و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی راجع به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق مرتع و جرائم جرای بدون پروانه و ابلاغ بدولت .

۱۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اصلاح بعضی از مواد قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع کشور و ابلاغ بدولت .

۱۱ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی استخدام متخصصین فنی خارجی و ابلاغ بدولت .

۱۲ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی ایمنی راهها و راه آهن و ابلاغ بدولت .

۱۳ - استرداد آئین نامه عمران شهری در برنامه عمرانی چهارم کشور - شماره ۲۵۲۴۰ - ۴۷۸۲۱ بوسیله آقای دکتر یگانه وزیر مشاور .
 ۱۴ - اعلام وصول و قرائت دو نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات .

۱۵ - قرائت دستور تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان : جوانشیر دکتر ستوده .

۳ - معرفی آقای مهندس کورس آموزگار بسمت وزیر آبادانی و مسکن بوسیله آقای نخست وزیر .

۴ - تصویب صورت جلسه های قبل (۲۸ خرداد ۲ تیر) .

۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی انتقال باقیمانده اراضی مرتع ملی شده چیتگر سازمان مسکن و ابلاغ بدولت .

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون بهداشتی دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان و ابلاغ بدولت .

۷ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون برنامه راجع به لایحه افزایش اعتبارات فصول و بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور و ارسال به مجلس سنا .

۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به لایحه تمدید مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی

مجلس در ساعت ۸ و سی دقیقه صبح برباست آقای عبدالله ویاضی تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

دکتر فریور - مهندس اسدی سمیع - دکتر غنی - انشاء - سرتیب پور - فیاض - توسلی - عجم - فهیمی - دکتر کیان - محمدمانی - امیراحمدی - تهرانی - مهندس عطائی - فتح الله مافی - موقر - دکتر موثقی - دکتر وحیدنیا - دکتر معظمی - صادق سمعی - خانم ابتهاج سمعی .

غائبین مریض - آقایان :

جوادی - مهندس ریاحی - بوشهری - پاینده - سلیمانی کاشانی - دکتر عدل - دکتر عدل طباطبائی - مرتضوی - معزی - مؤیدامینی .

۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان : جوانشیر - دکتر ستوده

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای جوانشیر تشریف بیاورید .

جوانشیر - آقای، رئیس همکاران محترم، بمصدق شعر خواجه شیراز :

هزار جهد بکردم که سر عشق ببوشم

نبود بر سر آتش میسرم که بجوشم

در یکی دو جلسه قبل مطالبی بعنوان نطق قبل از دستور از طرف همکاران محترم اقلیت در پشت این تریبون اظهار شد که بنده وقتی با حوصله این مطالب را بررسی کردم دیدم جای بیجی تأسف است که خداوند نکرده چنین مطالبی را بدست جوانها بدست آنها که خیال میکنند مجلس شورای ملی مجلس انقلاب بر اساس یک فلسفه خاصی، یک فلسفه سیاسی منبعث از فضائل انقلابی شروع بکار کرده است بدهیم که آنها خیال کنند در مجلس به چنین انتقادهای ناسالم و تخریبی زده می شود اصولاً انتقاد را ز پیشرفت و ترقی، را ز توسعه تمدنها بوده تاریخ حکمت و فلسفه، تاریخ توسعه تمدن اقوام بخوبی روشنگر این مطلب و این مسأله است که اگر انتقاد یعنی نقد کردن و شناختن سر راه ناسرها از اندیشه های بشری می گرفتند هیچگاه تمدن بدین پایه و پایه نمی رسید پس رار پیشرفت و عامل ترقی انسانی و بشری و اجتماعات بر اساس انتقاد کردن، سره را از ناسره شناختن یعنی معتقد به عقل و علم بودن است ولی برای اینکه

اشاره به آنهاست میگوید بریده باد دست دروغگویان چدر عالم سیاست چدر عالم مذهب و چدر عالم اخلاق (آفرین - احسن) جهان ما جهانی که بر پایه ترقی تکنولوژیک جهانی که بر پایه آخرین ترقیات علمی قرار دارد این جهان دیگر انتقادهائی را در سیاست از آن نوع که در عالم سیاست و ادب به انتقاد های نوع زئولوسی معروف است نمیبذرد زئولوس يك شكك يك مخرب يكنفر عوام فریب بود که در یونان قدیم در مقابل همرفهیرمان حماسه سرای یونانی قیام کرد و خواست از نظر انتقادهای تخریبی و شکهای باطل پایه تمدن یونانی و غرور حماسی این ملت را خراب کند ولی جامعه نپذیرفت و زئولوس بدریا سپرده شد و نامش در تاریخ همیشه معادل دروغگویان سیاست است آقای دکتر اسفندیاری (فرهاد پور - شما - او را از کجا میشناسید ؟) من زئولوس را از آنجا می شناسم که از وقتی چشمم به کتاب آشنا شد کتاب فلسفه و ادب بودند نسبت به کسی که چشمم را به کتاب آشنا کرد پدر مقدم بود تشکر میکنم ۲۰ سال است که با ادب و فلسفه تاریخ و آشنا هستم این مسأله برای من نازگی ندارد زئولوس را هم مثل سایر عوام فریب ها خوب می شناسم امروز درد نیائی که قدرت علم و دانش بر مبنای پایه ها و تفکر علمی است نمیتواند سیاست و دانشهای اجتماعی از دید های علمی از زاویه ها و تجزیه و تحلیل های علمی بدور باشد یعنی در حقیقت ما بیائیم دانشهای اجتماعی و سیاست و فلسفه سیاست را بکلی از مسائل علمی جدا کنیم بر پایه های دیمی و استدلال ها و استنتاج های غیر علمی آنها را بیان کنیم و بمردم نشان بدهیم امروز از نقطه نظر پایه های صحیح یک فلسفه سیاسی که با بدرجهت تکامل تکنولوژی انجام شود، اجتماعی که می خواهند بگویند ما دمکراسی را بفره و واقعی از زاویه دید نیای صنعت و علم میشناسیم نه بصورت دمکراسی های کشاورزی قرون ۱۶ و ۱۷ بلکه دنیائی که بر مبنای علمی علم و دانش و تکنولوژی هست قهر آ این دمکراسی ها با بد تفاوت فاحشی با قرون قبل از خود داشته باشند دمکراسی ها باید بر اساس یک فلسفه سیاسی سالم و بر پایه های علمی و تجزیه و تحلیل های صحیح از جهان و طبیعت و روابط سیاسی و اجتماعی انسانی استوار باشد اعتقاد و ایمان علمی نه مبتنی بر عوام فریبی و شک های «تخریبی که موجب فنا و اضمحلال اجتماع بوده و هست ما در جامعه خودمان چدر تاریخ ادب و چدر تاریخ مذهب و چه در تاریخ اخلاق باین قبیل شکاکها و این قبیل اشخاص زیاد

آشنا هستیم (فرهاد پور - بیکشرا اسم ببرید) بموقع عرض میکنم چون بنده یادداشت زیاد دارم اینست که اگر بخواهم تند تند مطالب را بگویم وردشوم نمی شود و بی فایده است ما آثار حقیقت گرایی آثار نقد سازنده و آثار شك علمی و عقلی را حتی در کشور خودمان سراغ داریم مثلاً شریف که مظهر فلسفه انسانی و مظهر روح والا و عالی ملت ایران است که بخل و حسد و کینه و تهمت و افترا را نفی و طرد میکند بر اساس همین مبارزه با فخریون و مردم سطحی بود مبارزه با آنها بی بود که حرف مقدس دین را نمیفهمیدند مثلاً شریف به جنگ آنهارفت و آن روح مقدس و والا و عالی دین مقدس و عرفان شرق و ایرانی، که مخالف تهمت و دروغ و تزویر بود دکان آنها را بر ملا کرد و پایه یک مکتب ابدی و انسانی را بنا گذاشت . پس ما از نظر تاریخ مبارزات علمی در دنیا برای مبارزه با این قبیل افراد و مکتب عقب نیستیم همانطور که اروپا در قرون دکارت چنین بود همانطور که در آمریکا قرن شانزدهم و هجدهم از لحاظ علمی و عقلی چنین افتخاری را داشتیم این مقدمه کو تا در بیان کردم تا با صل مطالب برسیم برای بنده اینجا بسیار، بسیار، بسیار مشکل است که با داشتن ارتباطات و روابط دوستانه و شاید از طریق خویشاوندی با همکاران بسیار از زنده و عزیز بزی که تا چارم در اینجا از ایشان اسم ببرم ولی در نهایت ارادت و در کمال احترام و محبت از جناب آقای رامبد صحبت کنم من وقتی نطق جناب رامبد را در منزل مطالعه کردم و از نظر مکتب تجزیه و تحلیل کردم دیدم با نهایت تأسف این بیانات در حد یک مکتب شکاکیت صرف و شک تخریبی است چرا ؟ برای اینکه از محتوی استدلال و بیان بخوبی متوجه میشوم که این بیانات فاقد شناخت جهان نواست فاقد شناخت تحولات دنیائی است که پیرامون ماست فقط از طریق احساس و برانگیختن عاطفه فردی بیان شده مثلاً بنده اگر بخواهم به یکایک بیانات جناب رامبد جواب عرض کرده باشم فکر میکنم اقلاً یکی دو ساعت وقت بخواهد برای اینکه وقت عزیز آقایان تصبیع نشود بنده نکاتی چند از این بیانات را یادداشت کرده ام که در باره همین چند مطلب صحبت می کنم (بردلی - با کمال علاقه حاضریم چند ساعت گوش بدهیم تا شما جواب بدهید) آقای بردلی خیلی ما بلید بنده صحبت کنم چشم بنده صحبت خواهم کرد به استان و خطه بل سیستان هم خواهم رفت

(پردلی - قدم شما روی چشم بنده) (دکتر اسفندیاری - آقای رامبد تشریف آوردند حالا بفرمائید) قبل از تشریف فرمائی جناب رامبد عرض کردم چقدر برای من مشکل است که با احساس بیوندهای خویشاوندی آنچه را که از نظر عرف سیاست بنظر دونفر متفاوت است در پشت تریبون بیان بشود انتظار دارم ایشان که بازیگر گود سیاست اند و باین مسائل آشنا هستند بر من خرده نخواهند گرفت جناب رامبد در بیانات خودشان اشاره به خواست مردم کردند که دولت توجه به خواست مردم نکرده است دوست من دوست بزرگوار شاید تفاوت دید بنده و شما با دید اکثریت و اقلیت در شناخت جهانی است که ما آنرا: دگرگونه می بینیم ما خواست مردم را بصورت نمیکنیم امروز خواست مردم روزگار خواست اجتماعات یک خواست کلی و والائی است که منطبق بر هدهای ملی و عظمت آن ملتها در جهان است این امرت خواست ملتها یا کشاورزی که در دامنه های دوردست و برخی بیغولهای کوهستانهای مازندگی میکنند اگر از اوسئوال کنیم برادر نوب آهن میخواهی شاید بگویند بوب آهن کدامست نه اینکه فکر کنید در کشور مادر تمام کشورها همینطور است (دکتر اسفندیاری - کشاورز در بیغولها زندگی نمیکنند) بلی آقای دکتر اسفندیاری جناب عالی نمیدانم دکتر در فیزیک هستید یا علوم اجتماعی یا دکتر در حقوق نمیدانم دکتر در چی هستید ولی تا آنجا که من اطلاع دارم جناب عالی در امریکام درس میخواندید و هم شلوغ میکردید امیدوارم درس را بهتر از شلوغ کردن یاد گرفته باشید (فرهادپور - شما هم شلوغ میکردید) خواست مردم زمان ما خواست مردمی که جهان قرون وسطائی را پشت سر گذاشته اند خواست مردمیکه بندهای امپریالیستی را پاره کرده اند خواست مردمیکه دیگر حقارت های استعماری یک قرن دوره قاجار را پشت سر گذاشته اند خواست چنین مردمی مبارزه با جهل و فقر عقب ماندگی است و تلاش برای استقلال نام و تمام سیاسی و اقتصادی مملکت است اینست خواست مردم و وظیفه این دولت (صحیح است) این خواست از نظر تاریخ ما و اراء نظرات شخصی و نظرات فردی حرکت میکند (صحیح است) بنده برای اینکه وقت دوستان عزیز را نگیرم نخواستم اینجا بخصوص درباره مسئله خواست مردم که از

نظر جامعه شناسی سیاسی در قرن ما مطالعات عظیمی از طرف بزرگترین جامعه شناسان در همین قرن ما در قرن بیستم نسبت باین خواست مردم کردند بایناتی بکنم ولی از آنجا که من همیشه اعتقاد داشته و دارم مجلسی که اکثریت قریب بانفاق آن از دانشمندان و فضلا هستند هیچوقت نباید از کنار این مطالب حساس بی تفاوت بگذرد ، بگذارید پشت این تریبون مطالب علمی بیان بشود بگذارید پشت این تریبون مسائل دقیق علمی و فنی گفته بشود البته ما باید به مسائل کوچکی و بازار و خیابان و اسفالت و برق و بهداشت و بهداشت بپردازیم ولی بگذارید بحث ما همواره بر دید علمی و یک نظر واقعی، جهان بینی صحیح و مبانی علم پسند باشد (صحیح است) در بیانات جناب آقای رامبد دیده شد که آیا دولت هویدا و حزب بخواست مردم پاسخ داده اند یا خیر؟ این سؤال بنده را بیاد این مطلب انداخت یکی از خصائص و خصوصیات بایان قرن نه تنها انقلاب های اجتماعی است نه تنها انقلاب گسترده صنعتی است نه تنها انقلاب تکنولوژیک است بلکه یک انقلاب مهمتری هم در کنار این انقلابات هست و این انقلاب خاص کشورهائی است که حلقه فقر را پاره کردند و قدم بسوی ترقی و تعالی گذاشته اند و این انقلابی است که در آرزوهای مردم پیدا شده مردم این کشورها در همه جا انقلابی هم در آرزوهایشان پیدا شده ولی باید بین آرزوها و امکانات تعادلی و معادله ای منطقی و علمی بوجود بیاورند ، جناب آقای رامبد ، بودا یک مطلب بسیار زیبا بیان میکند و میگوید آرزوهای بشری لایتنه ای است و هر آرزو حلقه آرزوی دیگری است لایتنه ای ولی انسان عاقل آنچنان انسانی است که سطح آرزوها را با سطح اعمال و امکان معادل کند ، این حرفی است که امروز علما و دانشمندان و جامعه شناسان بزرگ معاصر ما نسبت به ترقیات کشورهای در حال رشد میزنند ، طبیعت معین ، منابع مالی معین ، نیروی انسانی معین بعد تاریخی ما از نظر ترقی و تحول معین ، آیا باید بد و بیضاکرد؟ آیا باید معجزه کرد؟ برای چنین کشورهائی مانند کشور در عرض هفت سال باید چشم بندی کرد؟ من میپرسم آیا کجا میشود کشورهای تازه آزاد شده آفریقائی از لحاظ فرهنگ صنعتی یا کشورهای که از قرن ۱۵ حتی از تمدن یونان مایه وافی گرفته اند مقایسه ای نامتناسب کرد؟ من وقتی با یکی از کارشناسان اروپائی موسیو بولز یکی راجع بتحولات اروپا در دفتر بین المللی کار صحبت میکردم وقتی مسئله رسانس را پیش کشیدم گفت

شما اشتباه میکنید ترقی اروپا از نظر پایه های علمی و فکری بر میگردد به ۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح بتمدن یونان و روم (فرهادپور - مگر ما آنروز تمدن نداشتیم این چه حرفهائی است که میزنید؟) (دکتر اسفندیاری ما ۷۰۰۰ سال هنر و تاریخ داریم) (همهمه نمایندگان)

رئیس - خواهش میکنم آقایان ساکت باشید و اجازه بدهید صحبت کنند .

جوانشیر - بله همان تمدن یونانی توسط ما به آنها ارزانی شد و اگر خاطر مبارکان باشد بنده در ابتدای سخن وقتی بحث درباره انتقاد عقلانی و انتقاد ناسالم و انتقاد علمی و غیر علمی کردم کتاب مثنوی را بعنوان بزرگترین مظهر افتخار ملت ایران نام بردم و در صورت جلسه مضبوط است (صحیح است) .

فرهادپور - ما بیروقرآیم، مثنوی چیز دیگری است .

رئیس - اجازه بفرمائید صحبت بکنند .

جوانشیر - گفت : بله عرفان روزی نقش انقلابی بعهده داشته است

بی طلب این درگشودن راه نیست

بی طلب نشان سنت الله نیست

گرتنو بنشیننی بجای اندرون

دزق کی آید برت ای ذوقنون (احسن)

طلب پایه اش بربك اجتماع دینامیک است هدف رسیدن به افتخار و رفاه است و این روح مبارزه و طلب که امروز کشورهای در حال رشد باید بدان دست یابند ، طلب برای استقلال ، طلب برای نیرومندی ، طلب برای عظمت فرهنگی، طلب برای قدرت در مبارزه با جهل و فقر (صحیح است - احسن) .

عباس میرزائی - آقای فرهادپور گوش بدهید چه میگویند .

فرهادپور - چشم، ما در صورت جلسه بعد صحیحش را میخوانیم .

جوانشیر - اما در دنیای ما در عصر ما آنهایی که یک دنیای ساخته و پرداخته ذهنی در عالم ذهن برای خود تصویر میکنند باید ببندفهای خود در عالم ذهنی برسند . دنیای واقعی و جهان مادی قابل لمس دنیای امکانات است دنیائی است که باید امکانات و رسیدن به امکانات در آن بررسی شود ما دیدیم کسانی که در ذهن خود تصویر مدائن فاضله را کشیدند ناچار چون با عالم واقع بریند در همان مدینه فاضله ای که در ذهن خود ساختند سقوط کردند و به وادی سرخ پناه بردند

یا به وادی سیاهی ها و قشربون و حد وسطی بتناسب عقل و امکان انتخاب نکردند (فرهادپور - تجربه میخواهد این کارها) ما بیان کردیم ، استدلال کردیم و دیدیم که از نظر فلسفه سیاسی قرن ما خواست مردم چیست حال بینیم سؤالی که جناب رامبد نسبت به خواست مردم کردند چیست؟ عرض کردم اگر آن خواست عبارتست از تقاضاهای ذهنی آنچه را که امروز به بقیده تقاضا در وجود انسان اطلاق میشود هست این دنیای ایدآلیسم مطلق است این سقوط در دنیای ذهنیات است امروز نشان داده شده که پناه بردن به دنیای ذهنیات گری از کارها باز نمی کند امروز ما بین دو قدرت بزرگ عالم که بعقیده من هر دو میخواهند از طریق ذهنیات خودشان زندگی و حقیقت را در یابند راه حل های جانشین پیدا شده یکی از راه حل جانشین دنیا همین مکتب مقدس است که بدست مبارک شاهنشاه تیبیه و آماده و تحویل جامعه شده است (صحیح است) (فرهادپور این قولی است که جملگی بر آنند) .

عباس میرزائی - آقای جوانشیر راجع به اسفالت خیابان ، فرزند آقای رامبد از ایشان سؤال کرده بودند نه مردم .

جوانشیر - امروز بنده عرض کردم در سطح جهانی و دید علمی برای اینکه بتوانیم تمثیلات و آرزوهای ملت های عقب مانده را جامه عمل ببوشانیم ناچار باید از قواعد علم و دانش پیروی کنیم امروز دوره ای نیست که بصورت چکی و دیمی حرف زدن و دید بیضاکردن اجتماعات را دگرگون کرد امروز روزی نیست که تنها در مجمع ملل متحد مانند بعضی از کشورهای کوچک آفریقائی با برافراشتن یک پرچم کوچک و برانگیختن احساس تند ناسیونالیستی و ادا در روزگار در آوردن بگوبند این کشورها موفق و سعادتمند شده اند ، اجتماعات امروز نیازمند امنیت ، علم و داشتن هدفهای مشخص و هدفهای انسانی انقلابی در جهت پیش برد منافع ملت بمفهوم خاص ملی است این است خواست ملت و چنین است بر نامه های اصلاحی بعد از جنگ ، امروز زمامداران اگر بخواهند یک دیدگاه مصنوعی برای مردم ایجاد کنند و بجای اینکه عقب افتادگیها و فقر و جهل و بیماری را در این کشورها زمین بپزند به آنها وعده بهشت موعود و دور دست بدهند و آن ها را مشغول به افکار تند ناسیونالیستی

بکنند، بطور تحقیق اینها خدمت بمردم خود نکرده اند، ما در برنامه دوم با تمام تلاشی که شد رشد اقتصادی مملکت به ٦ درصد رسید و در همین برنامه که هنوز شاید بقول آقای رامبد دارای نقائصی است ما رشد ١٢ درصد را برای مملکت تأمین کرده ایم (صحیح است) مگر اینکه شما باز با استفاده از آن شك غیر علمی وشك غیر عقلی بگوئید که محاسبه کنندگان یا بانک مرکزی این رقمها را همه بدروغ داده است، این مطلب دیگری است و آن مطلب دیگری ١٢ درصد رشد اقتصادی یعنی چه؟ ١٢ درصد رشد اقتصادی در تراز به تحلیل علمی يك رشته حلقات زنجیر بهم پیوسته را از اشتغال، بالا رفتن دستمزد، مسائل اجتماعی گرفته تا سطح مصرف صادرات و بی نیازی از واردات و صدور کالاها يك سلسله مسائل را بطور پیوسته و دور تسلسل بوجود می آورد، این یعنی رشد ١٢ درصد اقتصادی، یکی از نشانهای کار و خدمات در يك کشور ارقام بودجه است، بر شب در روز نامه اطلاعات خواندیم متخصص بودجه در سمینار بودجه گفته بود، مگر اینکه باز دچار شك روائی بشویم و بگوئیم تمام متخصصین دولت هویدا دروغ میگویند، بانک مرکزی ارقام بیخود می نویسد، تمام کارشناسان افکار واهی دارند من در مقدمه عرایض مفصل راجع به شك سازنده وشك مخرب صحبت کردم و گفتم که متأسفانه همین شكهای تخریبی است که مانع و رادع و ترمز ترقیات برخی ملل و نحل است بودجه ما از سال ١٣٠٠ تا بحال ٥٢٥ برابر زیادتر شده است و در همین مدت بودجه عظیمترین کشور عالم و قدرتمندترین کشور روی زمین یعنی کشور امریکا ١٥٠ برابر ترقی کرده است با اینکه بنده پشت تریبون عادت به شعر خواندن ندارم گاهی اوقات بعنوان يك نوع استدلال تمثیلی ناچارم بگویم:

چشم دل باز کن که جان بینی

آنچه نادیدنی است آن بینی

(احسنت - احسنت)

آقایان این هزاران کیلومتر جادههای اصلی و اشغالت شده کارهائی است که انجام نشده؟ آقایان من سؤال می کنم، روی میز استاندار رضائیه تلگرافی دیدم از يك خلبان هواپیمای انگلیسی (بی. او. ای. سی) او تلگراف میکند به برج فرودگاه که ما دوشب نزدیک بود در این منطقه گمراه بشویم و از جاده منحرف بشویم، چون

مدبران ورزیده و کار آزموده دارد ما هیچوقت چنین ادعایی نمیکیم که در عرض سه دوره یا چهار دوره برنامه توانسته باشیم مانند دفاتر برنامه ریزی بزرگترین کشورهای اقتصادی عالم عمل کنیم در عین اینکه با تمام مقدرات و تمام امکانات و تمام نیروهای انسانی همانها آمدند هدفهای برنامه ما را تأیید و تصدیق کردند با در نظر گرفتن امکانات موجود بنده عرض این است اگر شما آرزو را با امکان نسجید در دنیای ذهنیات سقوط میکنید (صحیح است) متأسفانه مثل اینکه، ما خیر، ولی دوستان ما در دنیای ذهنی خودشان سقوط کنند بنده عرض کردم امروز قصد يك سخنرانی که خیلی از اول تا پایان روی يك سوژه معین باشد نمیتوانستیم داشته باشیم برای اینکه بیانات آقای رامبد هم روی يك پایه نبود نامنسجم ناپیوسته نامرتبط بود بهمین دلیل قهراً و قاعدتاً چون آن مقدمه نامرتبط بود ذی مقدمه هم نامنسجم خواهد بود باین دلیل است که بنده مرحله بمرحله در مقابل نطق آقای رامبد سخن میگویم راجع به جاده ها گله کردند آقایان من راجع به خواستهای ملت راجع به آرزوها و توقعات ملی که بر تراز توقعات افراد وجود دارد صحبت کردم مردم امروز دیگر بعد از سقوط فتوالاته و آثار آن دوره دیگر اینکه بخواهیم جادههایی را از املاک خاصی بگذرانیم خیال میکنم سبری شده (صحیح است - احسنت) (فرهادپور - مردم قزوین جزو این مملکت هستند یا نیستند؟) (یک نفر از نمایندگان - بگذارید حرفشان را برنند) در مورد مقاطعه کاران سؤال کردند اولاد در جامعه ای در هر گروهی و طبقه ای مردمان خوب و بد هست حزب ایران نوین و دولت هویدا با اعتقاد بانکه اصولاً یکی از تعریفهای انقلاب اجتماعی عبارتست بازسازی جامعه از لحاظ مادی و معنوی و اخلاقی بله! یکی از آخرین تعریفهای جامعه شناسی این است، انقلاب عبارتست از بازسازیهای مادی و فرهنگی و اخلاقی جامعه انقلاب اتفاق نیافتد مگر اینکه بر پایه های فضیلت و اخلاق استوار باشد چگونه ممکن است انقلابی را که شاهنشاه الهام فرمودند و متکی بر تغییرات و درگونیهای مادی و اخلاقی است و یکی از ستونهای اساسی آنرا دولت هویدا که سر باز شاهنشاه است معتقد به این فضیلت و بر خوردار از آن نباشد (احسنت) (فرهادپور - از مقاطعه کاران دفاع میکنید؟) اما راجع به مقاطعه کاران يك شعر معروف قدیمی میگوید آب در کوزه

و ما تشنه لبان میگردیم یکیش آقای مهندس جفودی معاون حزب خودتان هستند از بنده میخواهید ولی بنده حرفی ندارم آقای فرهادپور پس اجازه بدهید يك لیستی که تهیه کرده ام بخوانم ولی میترسم بخوانم و در مقابل شما شرمسار بشوم (فرهادپور - بخوانید) (همهمه اقلیت).

رامبد - آقای رئیس مگر اینجا تا راست کدرل بازی

میکند لیست را بخوانند.

رئیس - اجازه بدهید صحبت کنند فرمایشی دارید

بعد صحبت کنید (دکتر رهنوردی - توهین میکنند) آقای رامبد خواهش میکنم.

دکتر رهنوردی - این نمیشود در اندام مجلس توهین

میکند.

رئیس - آقای دکتر رهنوردی بگذارید صحبتتان

را بکنند.

رامبد - اگر شرافت دارید و راست میگوئید لیست را

بخوانید.

فرهاد پور - صورت را بخوانید.

جوانشیر - در مورد سوء استفاده کارمندان دولت

صحبت کردند محکمه یکطرفه تشکیل دادند.

رامبد - جرایست را نمیخوانید؟

حیدر صائبی - مغالطه نکنید بگذارید حرفهای

را بریزد (زنک رئیس).

رئیس - آقای صائبی.

جوانشیر - در باره سوء استفاده صحبت کردند بدون

ذکر مدرک و بدون ارائه سند (همهمه نمایندگان)

چند نفر از نمایندگان اقلیت - لیست را بخوانید.

رئیس - آقای رامبد خواهش میکنم باین صحبتهای

بین الاثنین و همهمه که نمیتوانند بنویسند.

جوانشیر - آقای رامبد در حین کلماتی که از يك رادیو

خارجی بیان فرمودند يك کلمه آلمانی بیان فرمودند که دروغ

میگوئی، دروغ میگوئی که من این اصطلاح را بلد نیستم بهر حال

در مورد اتهام کارمندان دولت و راجع به دستگامی که دارد شب

روزی برای پیش برد هدفهای انقلاب کوشش میکند من اینجا

حرفی را که امیل زولا در محاکمه در قفس گفت بار دیگر

عنوان میکنم میگویم مدرک، دلیل، سند.

دکتر اسفندیاری - آقای جوانشیر دلیل ارائه بکنید لیست را چرا نمیخوانید از جیتان بیرون بیاورید بخوانید .

رئیس - اینکه وضع نمیشود بنده خیلی متأسفم عرض کنم که خود همکاران اکثریت هم نمیکذارند آقای جوانشیر صحبت کنند (رضوی - اقلیت نمیکذارند) آنها که پنج نفر بیشتر نیستند .

جوانشیر - از جمله فرمودند اشاره به دادگستری کردند که شهردار یکی از شهر های شمالی متهم به سوء استفاده دو کیسه سیمان شده آنها بعد معلوم شده دروغ است ، ۱۵۹ فقره اتهام سوء استفاده و تصرف غیر قانونی در اموال دولت است که ادعا نامه آن روی میز دادستان است (فرهادپور - جد کسی سوء استفاده کرده) (دکتر اسفندیاری - شهردار بندرعباس را هم بفرمائید) (بکنفران نمایندگان - کرج را بفرمائید) آقای رامبد فرمودند البته بعد از اینکه نسبت به تمام کارها و اعمال و تمام فعالیتها و ترفیقات شک بکار رفت شک تخریبی و ناسالم بکار رفت بکپو بعنوان برگردان یک ترجیع بندی که هیچ ارتباطی با مقدمه ندارد فرمودند شاستری رئیس اقلیت مجلس هند بمن تلگراف کرد که من از کارهای محیر العقول و این ترفیقات تعجب میکنم پس اگر این پولها احیف و میل شده و اگر این پولها هبائاً منثورا شده اگر کارمندان دولت بقول شما این پولها را غارت کردند پس این کارهای محیر العقول که شاستری را بحیرت آورد اگر بدیضا نبود چه بود ؟ (احسنت) (فرهادپور - مربوط بشاه بود) من اینجاست که گاهی اوقات در زندگی خودم باین بیانات و استدلالها میرسم که کلی است استدلالهایی است که فایده مدرك و سند است بلافاصله این آیه را میخوانم و بخودم قوت میکنم قل اعوذ برب الفلق من شر حاسد اذا حسد (فرهادپور - یکدفعه دیگر هم بخوانید) مادر بنده ۸۵ ساله میباشد هنوز که هنوز است شب و روز سرش بر مهر نماز است من فرزند چنین مادری هستم هیچوقت از قرآن منفک نیستم (آفرین) در آخر کلام آقای رامبد که نهایت احترام و نهایت عزت را باباشان دارم و خواهم داشت خیلی راجع بشکیلات حزب خودشان صحبت فرمودند که این تشکیلات اخبار و اطلاعات در اختیار ما میگذارد نوع اخبار و اطلاعات در همین حدودی بود که گفته شد

بهر حال بنده نمیدانم اگر تشکیلات آن وابسته بسازمانهای حزبی است که این اطلاعات را در اختیاران میگذارد کجا هستند اگر هست که حتماً با مغرضانه عمل میکنند باین اطلاع و بی خبر هستند اگر واقعاً چنین چیزی وجود ندارد و جن و پری نیستند بمان بگوئید تا ما هم استفاده کنیم در خانمه سختم بسیار معذرت میخواهم از قول خواجہ عبدالله انصاری روی سختم باشماست الهی ارنا حقایق الاشیاء کما هی ، خدا با حقایق را آنچنان که هست بمانشان بده (بکنفران نمایندگان یک دعای دیگر هم در حق خودتان بکنید) نکته دیگر که بنده خواستم عرض کنم اولاً مسأله فساد در اجتماعانی که از مرز و کانال قرون وسطائی و فئودالیزم گذشته اند منحصر به کشور ما نبوده است (دکتر اسفندیاری - باید کنید متشکریم) خوشبختانه در کشور ما برخلاف آن کشورهایی که خواستند بر اساس تدریج حرکت نکنند و باین حرکت انقلاب سریع و جهش تند با دیگر گونی های روابط زیر بنایی و فرهنگ مادی و اخلاقی یک بنای نوی را بوجود آورند این چنین اموری وجود دارد ولی انقلاب و پاسداران انقلاب دولت هویدا انظر روانشناسی اجتماعی پیش معتقدیم که انسان زنده اشیا و شیئی بی جان نیست انسان زنده عادت می کند معناد میشود بنابراین یکی از وظایف ما این است همانطور که از کارمندان صدیق دولت از کارمندی که از صبح تا شام درسنگرهای اداری و دور دست ترین نقاط مملکت نشسته اند و مثل سرباز انقلاب کار می کنند تقدیر کنیم . ضمناً هر آینه خدای نکرده برخلاف موازین و فضایل انقلابی شخصی بیداشد و هنوز بعد از دوره فئودالیت باقی باشد کاری انجام دهد منافی اخلاق بر آن ، آن رود که بر آن وکیل در بشت همین تریبون رفت (احسنت) (فرهادپور - رست شما را هم آن روز دیدیم)

رئیس - آقای دکتر ستوده تشریف بیاورید .

دکتر ستوده - با اجازه ریاست معظم و همکاران ارجمند : سه شنبه گذشته موقعی پیش آمد که با اتفاق عده ای از نمایندگان محترم استان اصفهان و هیئت امنای معظم دانشگاه اصفهان در التزام شاهزاده نیکوکار و عزیز شاهدخت فاطمه پهلوی باصفهان مسافرت نمود و در جشن فارغ التحصیلی دانشگاه اصفهان شرکت نمودم . هم چنانکه در اثر توجهات مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در تمام شؤونات کشور ترفیقات قابل توجهی نصیب ملت ایران گشته ، بعد از

انقلاب آموزشی نیز در امر تعلیم و تربیت خوشبختانه گامهای بلندی برداشته شده است از اقداماتی که در دانشگاه اصفهان در ظرف دوسه ساله اخیر با توجده سرپرستی مدام و علاقمندان و الاحضرت شاهدخت فاطمه پهلوی ریاست عالی هیئت امنای دانشگاه مزبور و مدیریت جناب آقای دکتر قاسم معتمدی انجام گرفته است . پیشرفتهائی که در امر ساختمانی و آموزشی در این دانشگاه بعمل آمده بطور محسوس نمایان و چشم گیر میباشد . کلاسهای دانشگاه اصفهان که تا چند سال قبل در بنای محقری تشکیل میشد اکنون دارای ساختمانی زیبا و متعددی در زمین سرسبز و بسیار وسیعی میباشد ، خوابگاههایی برای دانشجویان و کافه رستوران مرتبی نیز ساخته شده مقدمات بنای کوی استادان و دانشجویان در زمینهای دانشگاه شروع شده است .

هم چنین در قسمت آموزش علاوه بر استادان باتجربه از اساتید جوان و تحصیل کرده نیز استفاده شده که بامر تعلیم و تربیت دانشجویان میپردازند .

اصولاً در دانشگاههای کشور چنانچه تربیتی داده شود که ارزش معنوی استاد بالا رفته و برای امرار معاش او و خانواده اش علاوه بر اضافه نمودن و یکتواخت کردن حقوقها بسه موضوع زیر توجه شود مسلماً کادر آموزشی دانشگاهها در رفاه بیشتری بسر برده و در تعلیم و تجسبات علمی کوشش بیشتری خواهند کرد این سه قسمت عبارتند از :

۱- تهیه مسکن برای کادر آموزشی : چون بطوریکه احتضار داران در اجاره منزل یکی از اقلام بزرگ مخارج میباشد و چنانچه خانه هائی با شرایط سهل و ساده در اختیار این دسته از خدمتگزاران دانش و فرهنگ گذارده شود کمک بزرگی به تأمین هزینه زندگی آنها خواهد شد .

۲- ایجاد شرکت های تعاونی بمعنای حقیقی که وسیله آنها کادر آموزشی بتوانند مواد ما بحتاج روزانه زندگی را بقیمت ارزاتری تهیه نمایند .

۳- تأمین اعتبار مخصوص از بخش دولتی و بخش خصوصی برای مطالعات علمی که سبب میشود استادان بمطالعات بیشتری پرداخته و ضمناً از ایشرا نفع مادی نیز برده بایند . امید است با عنايات خاصه شاهنشاه آریامهر و توجه دولت جناب آقای امیرعباس هویدا علاوه بر بالا بردن ارزش

۳- معرفی آقای مهندس کورس آموزگار بسمت وزیر آبادانی و مسکن بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - وارد دستور میشوم جناب آقای نخست وزیر فرمایشی دارید بفرمائید .

نخست وزیر (امیر عباس هویدا) - جناب آقای رئیس از این فرصت استفاده میکنم آقای کورس آموزگار را بسمت وزیر آبادانی و مسکن به ساحت مقدس مجلس شورای ملی معرفی میکنم (مبارک است) .

۴- تصویب صورت جلسه های قبل (۲۸ خرداد - ۲ تیر)
رئیس - صورت جلسات روزهای ۲۸ خرداد و دوم تیر ماه خدمت خاتم ها و آقایان توزیع شده نسبت به این دو صورت جلسه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت جلسات تصویب میشود .

۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی دائره تأیید و اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی انتقال باقیمانده اراضی مرتع ملی شده به سازمان مسکن و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون ها راجع به انتقال باقی مانده اراضی مرتع ملی شده چنانچه سازمان مسکن مطرح است قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون منابع طبیعی به مجلس شورای ملی کمیسیون منابع طبیعی در جلسه دوشنبه اول تیرماه ۱۳۴۹ با حضور آقای دکتر احمدی معاون وزارت منابع طبیعی لایحه شماره ۴۱۳۱۰ مورخ ۱۴/۱۱/۱۳۴۸ دولت مربوط بانقال باقی مانده اراضی ملی شده چنانچه بسازمان مسکن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سناراً عیناً تأیید و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

قانون انتقال باقیمانده اراضی مرتع ملی شده چیتگر
بسازمان مسکن

ماده ۱۹ احده - بوزارت منابع طبیعی اجازه داده میشود باقیمانده اراضی مرتع ملی شده چیتگر را که در تاریخ تصویب این قانون در اختیار وزارت منابع طبیعی است بمنظور انجام برنامه های نوسازی و شهر سازی و اجرای طرحهای عمرانی مجاناً بسازمان مسکن (وابسته بوزارت آبادانی ومسکن) انتقال دهد.

تبصره - سازمان مسکن مکلف است تا پنجاه هکتار اراضی مذکور را منحصراً بمنظور تأمین مسکن کارگران (ایجاد ساختمان و تأسیسات شهری) مجاناً بوزارت کار و امور اجتماعی و اگذار کند تا بر طبق آئیننامه ای که وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید در اختیار شرکتهای تعاونی مسکن کارگران قرار گیرد.

مخبر کمیسیون منابع طبیعی - امامی رضوی

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۴ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط بانقالت باقیمانده اراضی ملی شده چیتگر بسازمان مسکن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون منابع طبیعی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

گزارش از کمیسیون آبادانی ومسکن

بمجلس شورای ملی

کمیسیون آبادانی ومسکن در جلسه ۴ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط بانقالت باقیمانده اراضی ملی شده چیتگر بسازمان مسکن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون منابع طبیعی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون آبادانی ومسکن - مهندس عطائی

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟

(اظهاری نشد) به گزارش کمیسیونهای میگیریم خانمها آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدوات ابلاغ می شود.

**۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون
بهداری دائره تأیید اصلاحات
مجلس سنا در لایحه قانونی اجازه
معاملات تریاک و کمک بدرمان
معتادان و ابلاغ بدولت**

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان مطرح است قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بهداشتی بمجلس
شورای ملی

کمیسیون بهداشتی در جلسه ۳۱ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور آقایان معاونان وزارتخانه های بهداشتی - اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و دارائی لایحه شماره ۴۲۸۷/۱ - ۱۳۴۸/۱۲/۷ دولت راجع ب اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و اصلاحات مجلس سنا را تأیید و لایحه را تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان
ماده ۱۹ احده - در اجرای قانون اجازه کشت محدود خشخاش و صدور تریاک مورخ ۱۳ / اسفند ماه ۱۳۴۷ وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجاز است در یکی از سازمانهای تابعه یا وابسته بخود بمنظور خرید شیره تریاک (ماده ای که از تیغ زدن خشخاش و یا جوشاندن گرز خشخاش اعم از کوبیده بانکوبیده بدست آید) و تیاری و معاملات تریاک و توزیع آن بر اساس مقررات بازرگانی و مصرف آن بر عایت آئین نامه اجرائی ماده ۳ قانون کشت محدود خشخاش و صدور تریاک مصوب بیستم شهریور ماه ۱۳۴۸ واحد سازمانی لازم را بوجود آورد.

تبصره ۱ - واحد سازمانی فوق الذکر مشمول قانون و مقررات استخدام کشوری نخواهد بود.

تبصره ۲ - واحد سازمانی مزبور مکلف است وجوه حاصل از این معاملات را در حساب مخصوصی که وسیله خزانه داریکل در بانک تعاون کشاورزی ایران یا شعب و نمایندگیهای آن افتتاح خواهد شد متمرکز کند.

تبصره ۳ - عملیات و معاملات موضوع این قانون و ترتیب توزیع تریاک و همچنین نحوه مصرف و تقسیم وجوه حاصل از آن بخصوص تأمین هزینه معالجه معتادان مشمول مقررات قانون محاسبات عمومی و معاملات دولتی نیست و تابع آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت دارائی و وزارت بهداشتی تهیه و بتصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و دارائی و بهداشتی مجلسین خواهد رسید.

تبصره ۴ - کلیه هزینه های مربوط به تیاری و نگاهداری و توزیع تریاک که تا کنون توسط بنگاه کل دارویی ایران بعمل آمده است از محل وجوه حاصل از فروش تریاک قابل پرداخت میباشد و مانده وجوه حاصل از فروش تریاک پس از وضع هزینه های تولید و خرید شیره تریاک و تیاری و نگاهداری و توزیع آن در اختیار وزارت بهداشتی قرار میگیرد تا بمصرف تأمین وسائل درمان معتادان برسد.

مانده وجوه حاصل از فروش تریاک در سال ۱۳۴۸ نیز تابع این تبصره بوده همچنین مشمول مقررات پایان سال مالی نخواهد بود.

هزینه های مربوط بتولید و خرید شیره تریاک و تیاری و نگاهداری و توزیع آن در مورد محصول کشت پائیزه سال ۱۳۴۸ و کشت بهار سال ۱۳۴۹ نیز تابع مقررات پیش بینی شده در این تبصره میباشد.

تبصره ۵ - بانک تعاون کشاورزی ایران مکلف است تنخواه گردان متناسبی بشخص وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در اختیار سازمان مذکور قرار دهد و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مکلف است تنخواه گردان دریافتی از بانک را با بهره آن از محل وجوه حاصل از معاملات تریاک از حساب مخصوص برداشت و بانک تعاون کشاورزی واریز کند.

تبصره ۶ - مقررات ماده ۱۴ قانون منع کشت خشخاش مصوب سال ۱۳۳۸ شامل کسانی که با اجازه وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بذریع گرز خشخاش را نگاهداری میکنند نخواهد بود.

مخبر کمیسیون بهداشتی - دکتر ستوده

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۳۱ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان را مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون بهداشتی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند
گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۳۱ خرداد ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه اجازه معاملات تریاک و کمک بدرمان معتادان را مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون بهداشتی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دیبیم

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟
آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - دو اصلاح عبارتی است یکی در اول صفحه ۲ کلمه همچنین باید اضافه شود و یکی هم در تبصره ۶ سطر دوم «کسانی که» باید به «شخصی که» تبدیل شود ضمناً خواستم سؤال کنم این لایحه که از سنابرگشته دو باره مورد شور قرار میگیرد یا اینکه رأی میگیرید؟

رئیس - اصلاحات مجلس سنا مطرح است آقای ایوز بفرمائید.

ایوز - بنده اینجا چند مطلب میخواستم بعرض برسانم در لایحه اولی که دولت راجع بعملیات و فعل و انفعالاتیکه باید در مورد تریاک صورت بگیرد اجرای این کار را بعد از وزارت بهداشتی محول کرده بود در مجلس سنا مطلب تغییر

عنوان پیدا کرد و کار را بعهده وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی قراردادند البته میشود فکر کرد چون وزارت اصلاحات ارضی تازه کار و جوان است دولت تشخیص داده که موفقیتش در این کار بیشتر خواهد بود ولی بنده جناب آقای دکتر ولیان عرض میکنم که شما با وظایف سنگینی که دارید برای اجرای قانون تقسیم اراضی و اینکه خودتان صریحاً در برابر عرایض بنده در چند جلسه قبل فرمودید که مشکلات کار فراوان است تعداد روستاهای ایران زیاد است کادر ندارید با چنانچه وظایف دیگری از قبیل بیمه اجتماعی روستائیان و انجام کار شرکتیهای تعاونی اینها همه بعهده شما است و من میترسم که این فروعانی که بر کار شما بسته شده شما را از کار اصلی که انجام کامل تمام مراحل اصلاحات ارضی است باز بدارد مطلب دومی که از حضور جناب آقای نخست وزیر استفاده میکنم راجع بمجازات اعدامی است که درباره مرتکبین قاچاق مواد مخدر میشود البته قانونی است از مجلس گذشته خیلی هم بجا و شایسته است جناب آقای هوبدا بنده خیال نمیکنم که هیچ فردی از اعدام بکنفر جانی هم خوشحال بشود اینها خانواده دارند و حالا که وزارت اصلاحات ارضی این کار را بعهده گرفته بایستی یک تبلیغات بسیار وسیعی راجع به تفهیم این قانون بمردم و روستائیان حتی از همانک هم مجاور مثل کشورهای ترکیه و افغانستان تقاضا شود بوسیله رادیو تلویزیون و بالاخره مطبوعات تفهیم بکنند که مرتکبین این کار عفو نخواهند شد و بخشیدن در کار نیست و بمجازات اعدام خواهند رسید و اگر این کار بشود امیدواریم طوری بشود که ما بنییم کسانی اعدام میشوند مطلب سوم راجع بکشت تریاک بود که فکر میکردم جناب آقای دکتر ولیان بیشتر بمناطق در حال توسعه و مناطق مرزی توجه دارند و فرمانداری کل ایلام که در یک شرایطی قرار گرفته اند برای اینکه بزارعین آنجا کمک بشود یک سهمیه ای برای کشت تریاک قائل بشوند پارسال نشد امسال هم نشده امیدوارم عنایتی بکنید که هم شرکتیهای تعاونی روستائی در آنجا تشکیل بشود و هم سهمی برای کشت تریاک در آنجا منظور بشود اینجلازم میدانم از جناب آقای نخست وزیر در مورد وعده ای که در هنگام طرح بودجه درباره اولویت بدبشکوه و ایلام فرمودند که آقای وزیر کشور وعده ای از معاونین رفتند و برنامه های عمرانی

آنجا بصورت عمل درآمده است و از ایشان کمال امتنان را دارم امیدوارم همانطور که باز وعده فرمودند جریان کارها را مستقیماً زیر نظر خودشان قرار بدهند که این عشایر وطن پرست بشکوه و ایلام که سربازان مقدم جبهه هستند از برکت وجود مقدس شاهنشاه و توجهاتیکه میشود بهره مند شوند (احسنت).

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - آقای ابوزر اینجا اشاره کردند که قانونیکه در شورا تصویب شده بود این وظایفی را که به وزارت بهداشت محول شده بود وقتی بمجلس سنارفراقت این وظیفه را به وزارت اصلاحات ارضی دادند و دلیلش را جوان بودن وزارت اصلاحات ارضی توضیح دادند ولی دلیلش این نیست بر اساس قانون کشت محدود خشخاش که بتصویب رسیده بود قسمتی از فعالیتهای مربوط به این کار را وزارت اصلاحات ارضی انجام می داد و حالا هم انجام میدهد یعنی نسبت به کشت خشخاش و جمع آوری شیره تریاک وزارت اصلاحات ارضی اقدام میکند و بر اساس ضوابط قانون قبلی شیره تریاک را تحویل میدادیم به وزارت بهداشتی و آنها باید تیاری میکردند و نسبت به توزیع آن اقدام نموده و میفرود خنند در عمل برخورد کردیم یک مقدار دوباره کاری بود دولت مصمم است که همه جا جلوی دوباره کاریها را بگیرد مسئله دوم اینست که در شان وزارت بهداشتی ما نیست در حالیکه با اعتیاد بمواد مخدر مبارزه می کند و معتادان را معالجه میکند خودش هم نسبت به تیاری تریاک اقدام کند و با توجه باین مطالب در کمیسیون بهداشتی مجلس سنای پیشنهاد شده که خوبست این دو کار در یکجا متمرکز شود پیشنهاد بنظر بنده بسیار منطقی بود و مثل همیشه این پیشنهاد منطقی را قبول کردیم و قبول کردیم که این کار را وزارت اصلاحات ارضی بکند اینک اشاره کردید که من عرض کردم امکانات پرسنلی وزارت اصلاحات ارضی کم است حالا هم تأیید میکنم ولی بنده ننگتم باین علت کاری انجام نشده است در آن جلسه خود جناب عالی فرمودید کار اصلاحات ارضی کی تمام می شود گفتیم کسانی که با مسائل اصلاحات ارضی آشنائی دارند میدانند که تمام شدن اینکار باین زودی نباید بگذرد و علاقه باشو قسمت تقسیم زمین بر نامه اصلاحات ارضی تمام شده ولی در قسمت سازندگی در برنامه هنوز در ابتدای کار هستیم و اشاره کردیم که مایک تعداد کارمند در حدود ۴ هزار نفر کم داریم ولی عرض میکنم

این کار معنایش این نیست که باین علت کارها انجام نمیشود زیرا در حال حاضر در این وزارت هر کارمندی باندازه دو نفر کار میکند و باید هم بکنند در مورد تبلیغ کردن و آشنا کردن زارعین و مردم به مجازاتهای سنگینی که برای قاچاق تریاک پیش بینی شده فکر میکنم کوتاهی نکرده ایم و حتی بنظر بنده زیاد روی هم کرده ایم و عملاً هر کس متخلف شناخته شده او را گرفته اند و برابر قانون مجازات کرده اند و در آینده نیز بهمین ترتیب اقدام خواهد شد از حضور جناب آقای نخست وزیر استفاده کردید راجع به تشکیل شرکت های تعاونی در ایلام مطالبی فرمودید عرض میکنم ما بنکار را آغاز کردیم و الآن در نوار مرزی چه در شرق و چه در غرب یک اولو بتهائی را برای زارعین منطقه در نظر گرفته ایم ولی در مورد اینک فرمودید برای کشت خشخاش بم منطقه ایلام اجازه بدهیم این را باید عرض کنم که نمی توانیم در حال حاضر بر این منطقه اجازه بدهیم چون در جمع آوری شیره تریاک باید نظارت کنیم و نظارت دقیق در آن منطقه در حال حاضر از امکانات ما خارج است.

در خانم با پیشنهادی که آقای دکتر اسفندیاری در مورد اضافه کردن «همچنین» و تبدیل «کسانی که» به «اشخاصی که» بنده موافقم.

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - خیلی خوشوقتم که الحمدلله بعد از ۷ سال مطالب جدی که جوابهای شوخی داشت میبینم از فرمایشات آقای وزیر اصلاحات ارضی که مطلب جدی جوابهای جدی دارد پیدا میکند آقای وزیر اصلاحات ارضی اگر خاطراتان باشد حزب مردم در موقعیکه این لایحه در مجلس مطرح بود معتقد بود که این کار باید جزء کار وزارت اصلاحات ارضی باشد و چون میخواهم کوتاه بگویم وارد جزئیات نمیشوم در آن موقع چون وارد مرحله جدی نشده بود که هر چه جدی بگویم جواب شوخی بشنوم حرف ما بجائی نرسید ولی لایحه رفت بمجلس سنا همان پیشنهادی که اکثریت محترم در اینجا چون از طرف اقلیت بخصوص مطرح شده بود و رد کردند در سنا از طرف خود اکثریت تصویب شد (دکتر بزدان پناه کی چنین چیزی بود ؟) شما در کمیسیون تشریف نداشتید آقای ابوزر از طرف حزب مأموریت داشتند که لاقول شما رابه بیان بیاورند و آنچه که گفتند ما میگوئیم این کار وزارت

بهداری است و شما چرا بردید وزارت اصلاحات ارضی برای این بود که بنییم علاوه بر استدلالی که خود ما داشتیم چه استدلال دیگری باعث شده که نظر اکثریت سنا به اکثریت مجلس شورای ملی که هر دو از یک حزب و مؤید یک دولت اند تغییر پیدا کند (مهندس عترت - صور جلسه کمیسیون را بفرمائید بیاورند بخوانید چنین چیزی نیست) (دکتر نیت منصور - آقای رامبد چنین پیشنهادی بکمیسیون بهداشتی نیامد) اما بهر حال من آرزو داشتم با از یک ساعت صحبت در ایستادگیها که جای بحث حالا نیست راجع بانجیزی که در شهرها میگذرد و مربوط بوزارت بهداشتی است و این لایحه ای که از طرف وزارت بهداشتی تقدیم شده بود از طرف نماینده ملت راجع بملت یک کلمه ای صحبت میشد و ناموقعیکه دولت نسبت باین مطلب وارد نشود من کلمه ای صحبت نخواهم کرد فقط عنوان میکنم که بهر دلیل اعم از پیشنهادهایی که ما داشتیم یا از نقطه نظر تبعیت از نظر اکثریت سنا شما این لایحه را باین ترتیب تغییر دادید که از وزارت بهداشتی بوزارت اصلاحات ارضی رفت یک جهت بالاتر از همه چیز ما ناچاریم تأیید بکنیم و جناب آقای نخست وزیر میدانید چرا ناچاریم تأیید بکنیم منم مثل جناب عالی ناراحتم و آن چیزی است که وزارت بهداشتی شما امتحان لیاقت و صداقت و پیش بینی و حقیقت گوئی و پیشگیری در امری که امر وزیر شهرها است و نه شما میخواهد دهاتان را باز کنید و نه من دهانم را باز میکنم این مسئله کار وزارت بهداشتی است ارقام هم دارم که بگویم و نشان بدهم برخلاف آنچه که فرمودند در میاورم و نشان میدهم و بعد معلوم شده که بمصلحت خودشان نیست نشان بدهند و اگر شما بیان کردید من بیان میکنم (احسنت).

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - بنده اینجا در مقام پاسخگوئی آقای ابوزر که از بیانات آقای رامبد حالامی فهمم از یک تاکنیکی سرچشمه گرفته بود خیلی کوتاه عرض میکنم که وقت مجلس گرفته نشود ولی آقای رامبد حقیقتی است که عرض میکنم در اولین محلی که برخورد کردیم که باید این کار بشود و این تغییرات در لایحه داده شود در حزب ایران نوین بود و بدون ریا و صیما نه از من قبول بکنید که در حزب ایران نوین قبل از اینک مطلب در کمیسیون بهداشتی مطرح شود چنین نظری مطرح شد و برای این که صحبت های من مستند باشد

عرض میکنم میتوانی ضمن تماس با رئیس کمیسیون بهداشتی سنا و جناب دکتر جهان‌شاه صالح به بیندیکه در آنجا ما خودمان این نظر را مطرح کردم و در مجلس سنا بان ترتیب عمل شد و صادقانه عرض میکنم نظر دولت را یکی از دوستان سنا تورا ما در کمیسیون بهداشتی مجلس سنا بصورت پیشنهاد مطرح کردند از این موضوع بگذریم اما راجع به وزارت بهداشتی مطالبی فرمودید که من نمیدانم مطالبتان در باره چیست و جوابش چیست.

رئیس - جناب آقای نخست وزیر، بفرمائید.

نخست وزیر (امیرعباس هویدا) - جناب آقای رامبد راجع به وزارت بهداشتی و وظایفش فرمایشاتی کردند که بنده متوجه نشدم، البته حق اقلیت است که هرگونه انتقادی میخواهد بکند. اما وزارت بهداشتی و وظیفه اش را خیلی خوب انجام میدهد آقای رامبد این حرفها را ما خیلی از اردو بوهای حرامزاده شنیده ایم بفرمائید بگوئید.

رامبد - آقای رئیس بنده توضیحی میخواستم عرض کنم

رئیس - آقای رامبد فعلا این لایحه مطرح است میتواند بعد از دستور صحبت کنید.

رامبد - میل مبارک است.

رئیس - نظر دیگری نسبت به گزارش کمیسیونها نیست؟ (اظهاری نشد) با اجازه خانمها و آقایان آن دو اصلاح عبارتی در متن ماده واحده بعمل خواهد آمد بنابر این بگزارش کمیسیونها با دو اصلاح عبارتی رای میگیریم خانمها و آقایان بیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ می شود.

۷ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون برنامه راجع به لایحه افزایش اعتبارات فصول ۹ بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم لایحه راجع به افزایش اعتبارات فصول و بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون برنامه بمجلس شورای ملی کمیسیون برنامه در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۴۹/۴/۴

بسا حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۵۸۱۰ - ۱۳۴۹/۳/۲۷ راجع به افزایش اعتبارات فصول و بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۳۲۷ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و پس از بحث پیرامون پیشنهادهای رسیده ماده واحده و تبصره مصوب شور اول را عیناً تصویب کرد. اینک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

لایحه قانون افزایش اعتبارات فصول و بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور

ماده واحده - به هیأت عالی برنامه اجازه داده میشود که تا پایان سال ۱۳۴۹ بنابر احتیاج طرحهای عمرانی افزایش لازم را در اعتبارات فصول و بندهای برنامه عمرانی چهارم کشور بمیزانی که لازم است از محل کاهش اعتبار سایر فصول (باستثناء اعتبارات عمران روستائی و راههای فرعی که قابل کاهش نیست) بدهد مشروط به اینکه کاهش اعتبار هیچک از فصول از ۳۰ درصد مبالغ مقرر در قانون برنامه عمرانی چهارم کشور تجاوز نکند.

تبصره - دولت مکلف است تا پایان سال ۱۳۴۹ تغییرات در اعتبارات فصول و بندهای قیانون برنامه عمرانی چهارم کشور را که بر اساس این قانون و همچنین قانون مصوب ۱۳ دی ماه ۱۳۴۸ بعمل آمده است جهت تصویب بمجلسین تقدیم نماید.

مخبر کمیسیون برنامه - دکتر مهدوی

رئیس - ماده واحده مطرح است آقای مؤید امینی بفرمائید.

مؤید امینی - عرض کنم امروز مثل اینکه مجلس شور و التهاب و هیجان دیگری بخودش گرفته باین جهت بنده سعی میکنم عرایض خیلی مختصر باشد و بابت تصدیع همکارانم نشود از حضور جناب آقای نخست وزیر در مجلس استفاده میکنم مسئله برنامه چهارم که حالا افلامش بموجب این لایحه اینطرف و آنطرف خواهد شد مسئله ایست که در چند سال اخیر که خدمت آقایان در مجلس هتم سال اول این برنامه چهارم با حضور آقای دکتر المونی بررسی عمیقی شد و واقعاً کار بسیار خوب و عالی انجام گردید ولی بنده از نظر حوزه

واحد و کلیت آخر آن رای میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.

۸ - طرح گزارش شور اول کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به لایحه تمدید مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم الحاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی

رئیس - گزارش شور اول لایحه تمدید مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم قانون راجع به الحاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون اصلاحات ارضی

و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۸۸۸۴ مورخ ۱۳۴۹/۳/۱۴ مربوط به تمدید مهلت های مقرر در ماده (۴۰) آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم قانون راجع به الحاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی را که بشماره ۱۳۰۴ چاپ شده است مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تمدید مهلت های مقرر در ماده (۴۰) آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم قانون راجع به الحاق هشت ماده بآئین نامه اصلاحات ارضی

ماده واحده - مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۳/۵/۴۳ کمیسیون خاص مشترک مجلسین و ماده سوم قانون راجع به الحاق هشت ماده بآئین نامه مذکور مصوب ۲۲/۳/۴۶ تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۵۴ تمدید میشود تا طبق شرایط و ضوابطی که دولت برای عمران و آبادی املاک مسلوب المنفعه و اراضی بایر تعیین و اعلام خواهد کرد عمل گردد.

تبصره - دولت مکلف است شرایط و ضوابط مربوط به عمران و آبادی املاک مسلوب المنفعه و اراضی بایر مشمول

انتخابی خودم عرض میکنم در حوزه انتخابیه من که اردبیل است جناب آقای نخست وزیر تشریف بردند و قولهایی داده بودند که از نظر اقتصادی کارهایی در آنجا بشود در برنامه چهارم بهمان دلیل مصوبه قولهای دیگری داده شد جناب آقای دکتر المونی، ما بهم شهریان خود گفتیم که دولت کارهای اساسی را وعده کرده است که انجام خواهد داد میخواستیم توجه جناب آقای نخست وزیر را جلب کنیم از آن به بعد به بنده نامه هائی نوشته شده باعضای آقای دکتر بگانه واز سازمان برنامه و از وزارت راه که او لو بهتیا انجام میشود استعدا میکنم آقایان ناراحت نشوند اگر این مطالب را اینجا ایراد میکنم مسئله انتقاد نیست مسئله بازگو کردن حقیقت است متأسفانه این قسمت از برنامه هادر آذربایجان شرقی بخصوص در منطقه اردبیل و مشکین شهر انجام نشده امروز یکی از دوستان عزیزم از گیلان آمده میگفت این شاهراه آذربایجان شرقی که از اردبیل و گیلان خواهد گذشت به نتیجه ای نرسیده بنده استدعا می کنم اینست سه هفته قبل هم آقای وزیر راه را در مجلس دیدم با ایشان صحبت کردم که این مسئله ۵ میلیون تومانی هنوز بجائی نرسیده و گویا این مسئله بعرض آقای نخست وزیر رسیده بود و خیال کرده اند من يك مسئله بی ربطی را از قول ایشان نوشته ام ایشان از قول مهندس دفتریان گفتند طرح را ریخته ایم بودجه اش نامین شده ولی متأسفانه پولش را آنها نداده اند ایشان قول دادند که این راه از آستارا تا سراغین را شروع میکنند و یکماه پیش در وزارت بهداشت بودم گفتند تازه مهندس مشاور آبهای گرم را تازه استخدام کرده ایم بنده استدعا می کنم این بود که او امری صادر بفرمائید که این برنامه اگر واقعاً انجام باید بشود احتیاج به پول کمی هم دارد دوره دارد تمام میشود خوب است دولت يك لطفی بکند که کاری انجام بشود چون ما قول داده ایم بمردم البته از طرف دولت بنده که کارهای نبودم ولی متأسفانه هنوز کار چشم گیری انجام نشده از طرفی شهرداری احتیاج به کمک دارد آنهم بالاخره باید مورد توجه قرار گیرد از نظر برنامه ریزی از نظر سرمایه گذاری در مورد بیمارستان و دبیرستان در برنامه چهارم انجام بشود ولی متأسفانه قدم چشم گیری انجام نشده بنده استدعا میکنم بروند به بینند شاید واقعا کارهایی انجام بشود.

رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده

این ماده را حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تعیین و اعلام کند.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
مهندس اسدی سمیع

گزارش شورا اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲۶ خردادماه ۱۳۴۹ با حضور آقای ممتاز معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه دولت راجع به تمدید مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم قانون راجع بالحقاق ۸ ماده بآئین نامه اصلاحات ارضی را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش شورا اول از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۳۱ خردادماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط به تمدید مهلت های مقرر در ماده ۴۰ آئین نامه اصلاحات ارضی و ماده سوم قانون راجع بالحقاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی را مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - من برای آنچه که میخواهم بعداً بعرض آقایان برسانم باید بیک مقدمه و یک نتیجه گیری و بعد بیک پیشنهاد برسم (اخلاقی - دوسه روز طول میکشد) جناب آقای اخلاقی اگر دوسه روز هم طول بکشد بیک آئین نامه داخلی در این مجلس برای اینکارها تنظیم شده است دعایم کنم به آن توجه کنید منم از آن عدول نمیکنم (عباس میرزائی

دکتر اسفندیاری - مثلاً شرکت ملی نفت انگلیس - ایران که از انگلستان گرفتیم و غرامتش را هم دادیم ما در داخل همین کار را کردیم جنابعالی اجازه بدهید من حرفم که تمام شد تریبون در اختیار شماست.

دکتر حبیب الهی - لایحه مربوط به اصلاحات ارضی است شرکت نفت چکار دارد؟

دکتر اسفندیاری - بهر صورت در ماده ۴۰ و ماده دیگر بیکه مطرح شده باید تمدید مهلت از طرف مجلس به وزارت اصلاحات ارضی این اجازه را بدهد در اینجا اصل ۱۵ و ۱۷ متمم قانون اساسی هم رعایت شده و هم در آئینده رعایت خواهد شد و این دو اصل را برای روشن شدن جنابعالی میخواهم جنابعالی اصلاً توجه داشته باشید من چه نتیجه گیری میخواهم بکنم بعد دفاع کنید من از مسیر دیگری به نتیجه ای که شما میخواهید میرسم اصل ۱۵ میگوید «هیچ ملکی را از تصرف صاحب ملک نمیتوان بیرون کرد مگر با مجوز شرعی و آن نیز پس از تعیین و تأدیبه قیمت عادلانه است» که این قسمت در اصلاحات ارضی رعایت شده است اصل ۱۷ قانون اساسی میگوید «سلب تسلط مالکین و متصرفین از املاک و اموال متصرفه ایشان بغير عنوان که باشد ممنوعست مگر بحکم قانون».

ثامنی - این قسمت هم رعایت شده است.

دکتر اسفندیاری - با بدعرض کنم در ماده ۴۰ و اصلاحی که در لایحه آورده شده یعنی ماده سوم قانون راجع به الحاق ۸ ماده بآئین نامه مذکور مصوب ۲۲/۳/۴۳ بیک قسمت توجه شده بود که اگر در ظرف ۵ سال مالکین اراضی بایر و مسلوب المنفعه اطراف دهات خودشان را آباد نکردند این اراضی به مالکیت دولت در میآید جناب آقای دکتر درست توجه کنید «به مالکیت دولت در میآید» یعنی چه؟ یعنی ماملی کردیم این اراضی را یعنی عریض قبلی من یا اینجا بستگی داشت و بیخود مقدمه چینی نکردم، حالا متوجه شدید؟ در آن ماده ۴۰ فقط ذکر شده است که اگر ظرف ۵ سال اراضی بایر را آباد نکنند متعلق بدولت خواهد شد ولی نحوه واگذاری بدولت و سلب حق از مالک گذشته ذکر در این قانون نشده حتی در هیچ جا هم ذکر نشده که آئین نامه ای دولت برای تصرف این املاک بایر و مسلوب المنفعه دهات خواهد گذراند بنا بر این شما توجهم باصل نظر میفرمائید اگر مخالف نظر جنابعالی بود تریبون در اختیار شماست.

اقدامانی از طرف پاره ای گروه سرمایه دار و سرمایه گذار بعمل میآید مداخلات نامشروعی از طرف این گروه سرمایه دار بوجود میآید البته نظرات مختلف ابراز شده است که اگر من بخواهم همه را ابراز کنم ممکن است که نظرات زیادی باشد و بحث زیادی را پیش بکشند از نظر ملی شدن ممکن است چند مورد را که در آن اتفاق افتاده ذکر کنم و بعد بپردازم باصل مطلب در آنجا که مالکیت خصوصی جای خود را بمالکیت عمومی داده است مثل پاره ای موارد مثل ملی کردن آب یا ملی کردن مراتع و جنگلها از نظر من این موارد برای جلوگیری از تلف شدن ثروت ملی بوده یا ملی شدن نفت که بنظر من متضمن تأمین احتیاجات اقتصادی و سیاسی مملکت است یا پاره ای موارد در باره پاره ای از صنایع که دولت از نظر حفظ موقع خودش ملی میکند مثل صنایع مس البته من معتقد هستم که بعضی صنایع که در این مملکت واقعاً دارای منابع سرشاری هستیم اینها هم مثل صنایع مس باید ملی شود بدست دولت اداره شود و حتی عقیده دارم در داخل شهرها و محدوده شهرها اراضی باید ملی شود و در اختیار دولت گذاشته شود و هر کس طرح و پروژه ای دارد حتی از نظر خانه سازی اینها در اختیار آنها گذاشته شود که در مورد طرحها و عمران شهری مخارج زیادی را بخواهد انجام بدهد در پاره ای موارد علت دیگری دارد مثلاً مدیریت

صحیح در کار نباشد تقسیم عادلانه کار از راه ایجاد فرمهای ارضی در کار باشد (دکتر یزدان بناه - مقدمه که الحمد لله خیلی وسیع است) آقای آقای دکتر شما نگذاشتید من نتیجه گیری کنم بیش از چند جمله نیست ما یک ساعت نشستیم و گوش کردیم (عباس میرزائی - حقتش بود) از نظر شما حقتش بود ولی ما نشستیم و گوش کردیم اجباراً بهر صورت با اینکه دفاع ملی یک مملکتی ایجاد میکند با تحصیل در آمد بیشتری را ایجاد کند با امنیتی را برای مملکت ایجاد کند در هر صورت این سلب مالکیت خصوصی از مالکین و واگذاری بدولت از نظر نیشنالیزیشن ضرورتی ایجاد کرده تا این عمل انجام میشود از حقوق بین الملل و سایر کتابهای حقوق ما می بینیم در موارد خاصی کوشش شده از طرف دولتها که مخارجی که از طرف دولتها یا شرکتها یا مردم شده پرداخت شود مثل شرکت ملی نفت.

دکتر حبیب الهی - از کسی سلب مالکیت نشده املاکی را خریدند و بولش را هم داده اند.

دکتر حبیب‌اللهی - اگر نظر نان پنجسال است که اضافه کرده اند در تبصره.

مهندس اسدی سمیع - مشمول مقررات عمران اراضی بایر است.

دکتر اسفندیاری - عمران اراضی بایر هم تصویب نامه هیئت دولت بوده که اگر در اختیارشان گذاشتند و در ۵ سال هر سال $\frac{1}{5}$ آنرا آباد کردند بتصرف مالکین در می آید (دکتر حبیب‌اللهی - اراضی موات را) پس اجازه بفرمائید عرضم را تمام کنم هر چه میگویم میفرمائید اشتباه است در هر صورت چون ممکن است این اراضی که اطراف دهات قرار گرفته و باثرو مسلوب‌المنفعه است و وضع دهات مادایر نیست و آب کافی در دهات کم است و قنوتها از حیز انتفاع افتاده و آب کافی برای تأمین آب اراضی وسیعی که در اطراف دهات داریم نداشته باشیم باز یک مقداری از این اراضی مجبور است بعد از ۵ سال که گذشت به مالکیت دولت در بیاید برای اینکه این اراضی در آینده بتصرف دولت در بیاید بنده پیشنهادی را تنظیم کرده‌ام و برای اینکه روشن بشود با اینکه نمیخواستم بخوانم ولی مجبور هستم بخوانم و آن مقدمه برای طرح این پیشنهاد بود.

رئیس - جناب آقای دکتر اسفندیاری جناب‌عالی که پیشنهاد داشتید مطالبان را هم مفضلان کمیسیون میفرمودید. (دکتر اسفندیاری - بنا بر این پیشنهاد را تقدیم میکنم) نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - مطالبی مطرح شد که در صورت جلسات مجلس منعکس میشود و من نفهمیدم که برای تصویب یک پیشنهاد صحبت در اطراف مسئله ملی کردن و بنحوی از انحاء ارتباط ملی شدن و ملی کردن با مقرراتی که در قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بتصویب رسیده و همین مجاس آن رأی داده چه بود من تصریح میکنم که ارتباط را متوجه نشدم جناب دکتر اسفندیاری در قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی که بتصویب ملی رسیده و با احترام اینکه بتصویب ملی رسیده جهت تأیید به مجلسین تقدیم نشده است اگر خاطر مبارکتان باشد در آنجا گفته شده که اراضی بایر در اختیار مالکین باقی میماند که نسبت به عمران و آبادی اینها اقدام نکنند و در قانون بعدی با آنها

مهلت داده شد که در ظرف ۵ سال باید نسبت به عمران و آبادی آن اقدام کنند خود جناب‌عالی هم این موضوع را فرمودید ولی من که وزیر مسئول بودم و در این جا حضور داشتم خواستم موضوع روشن بشود ما در برنامه اصلاحات ارضی ایران نه سراغ ملی کردن رفتیم چون میدانید که مالکیت ملی شده را نمیشود به اشخاص منتقل کرد و نه ملک کسی را مصادره کردیم بلکه املاکی را خریدیم و بزارعین مربوط واگذار کردیم بزارعینی که روی آن زراعت می‌کنند منتهی ملک را واگذار کردیم که نسق زراعتی آن‌ها بود ولی در مورد آنچه که بایر مانده بود در قانون گفته شده که در اختیار مالک بماند تا نسبت به عمران و آبادی آن اقدام کند و اگر در ظرف پنجسال اقدام نکرد مالکیت ملک بدولت منتقل میشود و این ملی کردن نیست این اقدام به تبعیت از یک ضوابط قانونی انجام می‌پذیرد، ضمناً اشخاصی بودند در مملکت که مشمول هیچیک از قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نه در مرحله اول شده بودند و نه در مرحله دوم ولی یک مقدار از اراضی بایر را در اختیار داشتند و سند مالکیت آن‌ها هم به نحوی از انحاء برای خودشان گرفته بودند. در مملکتی که اصلاحات ارضی شده بود زمین زراعتی را خریده و در اختیار زارعین مشمول اصلاحات ارضی گذاشته بودیم یکمده‌ای بودند که مالکیت اراضی بایر و بزرگ خارج از محدوده شهر را در اختیار داشتند و در مجلس تصویب شد که این قبیل مالکین پنجسال وقت دارند که نسبت به عمران و آبادی اراضی بایر خود اقدام کنند و اگر نکردند مالکیت منتقل میشود بدولت. منتهی در وسط کار بایک گرفتاری برخورد کردیم و آن این بود که مالکین این قبیل املاک میگفتند ما ملک خود را آباد کردیم ولی در مورد تشخیص عمران اختلاف سلیقه پیش آمد مثلاً اگر ما می‌گفتیم برای عمران هر یک هکتار زمین و انجام فعالیت کشاورزی $\frac{1}{2}$ لیتر آب در ثانیه تهیه کرده باشند مثلاً میگفت بنظر من $\frac{1}{3}$ لیتر آب در ثانیه هم کافی است و منطقتش این بود که می‌گفت باید شما روز اول می‌گفتید که تهیه $\frac{1}{2}$ لیتر آب در ثانیه برای عمران یک هکتار از شرایط عمران است و چون این حرف صحیح بود دولت چه کرده آمده بموجب این لایحه مهلت را تمدید میکند این مهلت‌های مقرر بدست پنجسال تمدید میشود دولت خود را مکلف میکند که در ظرف سه ماه پس از تصویب این

قانون شرایط عمران و آبادی را در مملکت اعلام کند و مستقیماً وقتی می‌خواهیم شرایط عمران و آبادی را اعلام کنیم باید این اعلام منطبق بر یک منطقی باشد پس می‌خواستیم بگویم مسئله ملی شدن با مسئله اصلاحات ارضی هیچ ارتباطی ندارد و مسئله اصلاحات ارضی بیشتر از این جهت می‌بایم که اگر برای اجرای برنامه اصلاحات ارضی مسئله ملی کردن مطرح میشد زارع هیچوقت صاحب و مالک نسق زراعتی خودش نمیشد (دکتر اسفندیاری - تفکیک کردم) چون در اینجا صحبت فرمودید و در صورت جلسه هم می‌نویسند که در جلسه حضور داشتم می‌بایست این توضیح وسیله انجام داد میشد.

رئیس - آقای فضائی بفرمائید.

فضائی - بنده عرض مختصر بود و شاید لازم نبود بیایم پشت تریبون فکر کردم ممکن است صدایم نرسد پشت تریبون آدمم خدای وزیر مطلبی را فرمودند که خواستم آنرا تأمل کنم و آن اینکه مصوبات ملی که بد مجلس نیامده است فقط یک موضوع تشریفاتی و احترامی نیست مصوبات ملی به پیشنهاد شاهنشاه به تصویب ملی رسیده و در حکم قانون اساسی است یعنی قوانین اصلاحات ارضی از اصول قوانین اساسی است و بهیچوجه نباید به مجلس غادی بیاید بلکه مصوبات مجلس در چهارچوب قانون اساسی و در اجرای اصول آن از جمله مصوبات ملی خواهد بود اینکه جناب آقای وزیر کلمه احترام را بکار بردند منظورشان البته معنای وسیع کلمه است.

دکتر ولیان - شما خوب بود قبلاً همین تذکر را بدست عزیزان آقای دکتر اسفندیاری میدادید.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) پرورد در شور ملاحظه واحد رأی میگیریم خانم‌ها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده واحده اضافه شود.

تبصره ۲۵ - وزارت اصلاحات ارضی مکلف است تا اول مهرماه ۱۳۵۴ اراضی کلیه املاک ثبت شده واقع در محدوده دهات را (اعم از دائر مسلوب‌المنفعه یا بائر) مساحی و نقشه

برداری کرده پس از تعیین سهام مالکان و اجرای مفاد این قانون و گذشت مهلت یاد شده در این ماده ظرف یکسال - ثبت بقیه زمینهای مذکور را ابطال کرده و آنها را بنام دولت ثبت نماید. ثبت کل موظف است ابطال و ثبت یاد شده را بپذیرفته و اراضی فوق‌الذکر را پس از انجام مقررات عمومی ثبت املاک بنام دولت شاهنشاهی ایران سند صادر کند.

دکتر اسفندیاری

رئیس - لایحه و پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع می‌شود.

۹- اخذ رأی نهائی و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی راجع به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق مرتع و جرائم جرای بدون پروانه و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق مرتع و جرائم جرای بدون پروانه مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون منابع طبیعی بمجلس

شورای ملی

کمیسیون منابع طبیعی در جلسه دوشنبه اول تیرماه ۱۳۴۹ با حضور آقای دکتر احمدی معاون وزارت منابع طبیعی لایحه شماره ۴۱۳۱۸ مورخ ۱۴/۱۱/۱۳۴۸ دولت راجع به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق المرتع و جرائم جرای بدون پروانه را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون بخشودگی کلیه مطالبات دولت

بابت حق مرتع و جرائم جرای دام

ماده واحده - کلیه مطالبات دولت بابت حق مرتع اعم از آنچه که مربوط به بنگاه سابق خالصجات و یا مربوط یوزارت منابع طبیعی باشد همچنین غرامت و جریمه‌های مربوط به جراندن دام بخشوده میشود.

تعقیب پرونده‌های کیفری مربوط باین امر در صورتی که در دادسرا اهاباً بشود دستور دادستان شهرستان

و اگر در دادگاه باشد با صدور قرار دادگاه موقوف میشود.

احکام قطعی و اجرائیه‌های صادره در صورتیکه منتهی بوصول محکوم به نشده باشد بلا اجراء میماند ولی وجوهی که باین عنوان تا تاریخ تصویب این قانون وصول گردیده غیر قابل استرداد است نسبت به پرونده‌های مدنی مربوط به موضوع این ماده نیز دادخواستهای تقدیمی بنگاه سابق خالصجات یا وزارت منابع طبیعی مسترد شده تلقی می شود.

مخبر کمیسیون منابع طبیعی - امامی رضوی

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۴ تیرماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق المرئع و جرائم چرای بدون پروانه را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون منابع طبیعی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۴ تیرماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط به بخشودگی کلیه مطالبات دولت بابت حق المرئع و جرائم چرای بدون پروانه را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون منابع طبیعی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

رئیس - اصلاحات مجلس سنا مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت باصلاحات مجلس سنا رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد، نسبت باین لایحه باورقه اخذ رأی میشود.

مهندس بریمانی - دکتر خزائلی - مدرسی - مهندس معینی - مهندس اردلان - ثامنی - دکتر پرتو اعظم - موفر - دکتر المونی - آموزگار - صادق سمیعی - تیمسار همایونی - خواجه نوری - ادیب سمیعی - مهاجرانی - مهندس ارفع - سلیمانی - دکتر صدر - پزشکپور - دکتر طالع - دکتر آملی - تهرانی - مهندس عطائی - ساکینیان - مهندس قادر بناه - روحانی - دکتر مهندس بهبودی - توسلی - جوانشیر - دکتر خطیبی - دکتر رهنوردی - فروتن - فضائی - کالالی - مافی - مجد - مصطفوی - دکتر بیت منصور .

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام

گردید)

آراء موافق ۱۶۵ رأی

آراء سفید بعلافت امتناع ۳ رأی

رئیس - لایحه با ۱۶۵ رأی موافق و ۳ رأی ممتنع

تصویب شد بدولت ابلاغ میشود .

موافقین - آقایان: صائبی - حی - جهانشاهی -

دکتر صالحی - مبارکی - پردلی - تیمسار نکوزاد - پورساطع -

ملک افضلی - کمالوند - رامند - ظفر - مهندس صائبی -

مهندس ریاحی - دکتر حکیم شوشتری - دکتر زعفرانلو -

پندرامی - دبیم - رضازاده - مهندس جلالی نوری - دکتر

امامی خوئی - مهندس بهبودی - موسوی ماکوئی - دکتر

صاحبقلم - دکتر عظیمی - سعید وزیری - ابوزر - امامی

رضوی - دکتر بزدان بناه - قاضی زاده - دکتر مهذب - مهندس

اربابی - دکتر کفائی - ربکی - مؤبد امینی -

مهندس اخوان - مهرزاد - عبدالحسین طباطبائی - نیاکان -

دکتر بقائی یزدی - فرهادپور - دکتر گایگ - مهندس

زنجانی - دکتر مدنی - شیخ بهائی - دکتر محقق -

مهندس عدل - دکتر حبیب اللهی - دکتر میرعلاء - امام

مردوخ - دکتر موقفی - پزشکی - انشاء - مهندس اسدی -

سمیع - مهندس بهرامزاده ابراهیمی - دکتر امین - دکتر

رفت - پوربابائی - ملکزاده آملی - مهندس برومند -

اسدی - دکتر رفیعی - مهندس یارمحمدی - دکتر کیان -

خانم سعیدی - پرفسور مخبر فرمند - محدثزاده - خانم

دکتر دولتشاهی - مهندس ریاضی - صالحی - دکتر قهرمان - اخلاقی -

فخر طباطبائی - مهندس گیا - ایلخانی پور - سرتیپ پور -

مخسنی مهر - دکتر یسگانگی - دکتر صفائی - مهندس

کیاکجوری - دکتر مهدوی - دکتر وفا - مانی - عباس

میرزائی - کورس - روستا - دکتر رضوانی - صائب - خانم

تربت - دانشمند - دکتر برومند - فیاض فاضلی - دکتر

اسفندیاری - کاسمی - تیمسار وحدانیان - شکیبا - دکتر درودی -

عامری - بهنیا - شهرستانی - خانم ابتهاج سمیعی - زرگرزاده -

صدقیانی زاده - تهرانی - صدیقیان - کریم بخش سعیدی -

بختیاری پور - فولادوند - خانم بزرگنیا - دکتر شریعت

خانلر قراچورلو - دکتر فربود - کلانتر هرمزی - دکتر

ستوده - ماهیار - مهندس زرآور - مهندس پروشانی -

دکتر نجیمی - خانم جهانبانی - مهندس عتت - دکتر رشتی -

حقیقتشاس - شاخوئی - دکتر اسدی - مرندی - دکتر متین -

مرونی - دکتر بهبهانی - رضوی - دکتر معظمی - دکتر

ملکی - موسوی - مهندس بریمانی - دکتر خزائلی -

مدرسی - مهندس معینی - مهندس اردلان - ثامنی - دکتر

پرتو اعظم - موفر - دکتر المونی - آموزگار - صادق

سمیعی - تیمسار همایونی - خواجه نوری - ادیب سمیعی -

مهاجرانی - مهندس ارفع - سلیمانی - دکتر صدر - مهندس عطائی -

ساکینیان - مهندس قادر بناه - روحانی - دکتر مهندس بهبودی -

توسلی - جوانشیر - دکتر خطیبی - فضائی - مافی - مجد -

مصطفوی - دکتر رهنوردی - فروتن - کالالی - دکتر طالع - دکتر

ممتنعین - آقایان: پزشکپور - دکتر طالع - دکتر

عاملی تهرانی .

۱۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون منابع طبیعی

دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه

قانونی اصلاح بعضی از مواد قانون حفاظت

وبهره برداری از جنگلها و مراتع کشور

وابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به اصلاح بعضی از

مواد قانون حفاظت وبهره برداری از جنگلها و مراتع کشور

مطرح است قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون منابع طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون منابع طبیعی در جلسه ۲ تیرماه ۱۳۴۹ با

حضور آقای دکتر احمدی معاون وزارت منابع طبیعی لایحه

شماره ۴۱۳۲۲ مورخ ۱۴/۱۱/۴۸ دولت راجع به اصلاح

بعضی از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد. قانون اصلاح بعضی از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور

ماده ۱۹ واحد - بعضی از مواد قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور مصوب فروردین ماه ۱۳۴۸ بشرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- قسمت اخیر متن ماده ۳ بعد از جمله صادر خواهد نمود بشرح زیر اصلاح می‌شود:

وزارت منابع طبیعی مجاز است نسبت به بهره‌برداری از منابع مذکور رسماً یا با تأسیس شرکت و یا با مشارکت اشخاص حقیقی و یا حقوقی اقدام کند همچنین اجازه دارد نسبت به راهسازی برای منابع مذکور و ایجاد صنایع چوب بترتیب فوق عمل نماید.

۲- تبصره زیر بعنوان تبصره ۷ بماده ۳۵ اضافه می‌شود:

تبصره ۷ - حداقل بهای تعیین شده برای اراضی جنگلی جلگه‌ای واقع بین هشت پرو استارا برای هر هکتار ۲۰۰۰۰ ریال تعیین میگردد.

۳- مواد ۳۷ و ۳۸ و تبصره ذیل آن از قانون مذکور لغو و بجای آن يك ماده و چهار تبصره زیر بعنوان ماده ۳۷ و تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ تصویب می‌شود.

ماده ۳۷ - بوزارت منابع طبیعی اجازه داده میشود اراضی جنگلی جلگه‌ای و مراتع غیر مشجر جلگه‌ای و بیشه‌های طبیعی را بر حسب احتیاجات وزارت جنگ و بنیاد پهلوی و دانشگاههای کشور و همچنین وزارت کشاورزی بمنظور تأسیس ایستگاههای کشاورزی و اگذار کند و برای رفع نیازمندیهای مربوط به وظایف اصلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداریها و سازمان شکاربانی و نظارت بر صید و مؤسسات عام‌المنفعه و خیریه عمومی در هر استان یا فرمانداری کل حداکثر تالیست

هکتار یا تصویب هیأت وزیران مجاناً و اگذار کند. اراضی و اگذار شده با مستثنای اراضی که به بنیاد پهلوی و سایر مؤسسات عام‌المنفعه و خیریه عمومی که به موجب قوانین شناخته شده باشند و اگذار میشود قابل اجاره و یا انتقال بغیر نمیشد و در صورتیکه در مدت پنجسال از تاریخ و اگذاری برای اجرای طرح مربوط مورد استفاده قرار نگیرد بوزارت منابع طبیعی مسترد می‌شود.

تبصره ۱ - و اگذاری اراضی بمؤسسات آموزشی عالی و علمی و دانشگاهها از طریق وزارت علوم و آموزش عالی بعمل خواهد آمد.

تبصره ۲ - و اگذاری اراضی مورد نیاز سازمان تربیت بدنی و تفریحات سالم و سازمان پیش آهنگی در هر شهرستان حداکثر تا میزان ۴ هکتار با شرایط مذکور در این ماده بلامانع است.

تبصره ۳ - بوزارت منابع طبیعی اجازه داده می‌شود بمنظور افزایش سطح زیر کشت و توسعه فعالیتهای کشاورزی در هر يك از استانهای گیلان و مازندران حداکثر تا مساحت پانصد هکتار از اراضی جنگلی جلگه‌ای و مراتع غیر مشجر جلگه‌ای شمال را برای و اگذاری بشرکتهای سهامی زراعی رودپیش واقع در استان گیلان و سمسکنده واقع در استان مازندران را مجاناً در اختیار وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی قرار دهد.

اراضی و اگذاری بشرکتهای مزبور قابل انتقال بغیر نیست و در صورت عدم احتیاج با انحلال هر يك از شرکتهای مذکور بوزارت منابع طبیعی مسترد می‌شود.

تبصره ۴ - محدودیت این ماده شامل مقررات ماده ۵ قانون تأسیس شرکتهای بهره‌برداری از اراضی زیرسدها و ماده ۵۲ قانون آب و نحوه ملی شدن آن نخواهد بود.

۴- کلامه مکرر از عنوان ماده ۳۸ مکرر قانون مذکور حذف میگردد.

مخبر کمیسیون منابع طبیعی - امامی رضوی.
گزارش از کمیسیون دزائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دزائی در جلسه ۴ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه راجع به اصلاح بعضی از مواد قانون

حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون منابع طبیعی به مجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد.

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقتند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۱. طرح و تصویب گزارش کمیسیون استخدام و سازمانهای اداری دائره تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی استخدام متخصصین فنی خارجی و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیونها راجع به استخدام متخصصین فنی خارجی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۲۶۰۰۰ مورخ ۱۳۴۸/۸/۱۲ راجع به استخدام متخصصین فنی خارجی را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده بود و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد.

قانون استخدام متخصصین فنی خارجی

ماده ۱۵ - در مواردی که استفاده از متخصصین فنی خارجی لازم باشد وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته بدولت میتوانند با تصویب هیئت وزیران متخصصین مزبور را استخدام کنند مشروط بر اینکه داوطلب متخصص ایرانی واجد شرایط و حاضر بخدمت موجود نباشد شرایط استخدامی از قبیل تابعیت - مدت خدمت - دستمزد و

همچنین سایر ترتیبات مربوطه متخصصین پس از تصویب هیئت دولت قابل اجرا است.
تبصره ۱ - در قرارداد با هر يك از متخصصین خارجی بموجب ماده صریحی باید قید شود که مداخله در امر سیاسی و تخلف از قوانین مملکتی و نظامات داخلی و اداری موجب نقض قرارداد بوده و هیچگونه حتی برای مستخدم متخلف متصور نخواهد بود.

تبصره ۲ - دولت مکلف است گزارش مربوط بموارد فوق را در آخر هر سال با اطلاع مجلسین برساند.
ماده ۲۵ - قانون شرایط اساسی کتترات مستخدمین

خارجی مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ شمسی از تاریخ اجرای این قانون لغو میشود.

قراردادهای مستخدمین خارجی که در تاریخ اجرای این قانون در خدمت دولت هستند تا پایان مدت بقوت خود باقی است.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دیبیم گزارش از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه مربوط به استخدام متخصصین فنی خارجی را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری به مجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه ۲ تیر ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای قوام‌صدری معاون وزارت دزائی لایحه دولت راجع به استخدام متخصصین فنی خارجی را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را در این مورد

تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - دکتر بهمنی

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه دائر بر تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی ایمنی راهها و راه آهن و ابلاغ بدولت

رئیس گزارش کمیسیونها را راجع به ایمنی راهها و راه آهن مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون راه به مجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه ۴ تیرماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۴۰۲۸۰ - ۱۰/۲۷/۱۳۴۸ راجع به ایمنی راهها و راه آهن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و در مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آمده بود مورد رسیدگی قرار داد و اصلاحات مجلس سنا را بابت اصلاح عبارتی در مواد ۱ و ۱۲ تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم می دارد.

قانون ایمنی راهها و راه آهن

ماده ۱۵ - شاهراه به راهی اطلاق می شود که حداقل دارای دو خط اتومبیل روویک شانه حداقل بعرض ۳ متر برای هر طرف رفت و برگشت بوده و دو طرف آن بنحوی محصور و در تمام طول شاهراه از هم کاملاً مجزا باشند و ارتباط آنها با هم فقط بوسیله راههای فرعی که از زیر یا بالای شاهراه عبور کنند تأمین شود و هیچ راه دیگری آنرا قطع نکند.

ماده ۲۵ - هر شاهراه که با خصوصیات فوق ساخته شده باشد از تاریخی که وزارت راه اعلام کند مشمول مقررات این قانون میباشد.

ماده ۳۵ - وزارت راه مکلف است در هر شاهراه حداقل وحد اکثر سرعت همچنین انواع وسائط نقلیه ای که عبور آنها مجاز نیست با نصب علائم مشخص کند و نیز کلیه

علائم مربوط بمقررات رانندگی و محل های توقف مجاز و سایر علائم لازم را که برای پیشگیری از خطرات احتمالی تصادف لازم است در طول راه برای اطلاع رانندگان نصب کند.

ماده ۴۵ - ورود و عبور عابرین پیاده و انواع وسائط نقلیه غیر مجاز و عبور دادن دام در شاهراه ها و همچنین توقف وسائط نقلیه در خطوط عبور ممنوع است. هر گاه بجهت مذکور حادثه ای واقع شود که منجر ضرب یا جرح یا قتل یا خسارت مالی شود راننده مجاز که وسیله نقلیه او مجاز بحرکت در شاهراه باشد نسبت بموارد فوق مسئولیتی نخواهد داشت. ولی در هر حال مکلف است در صورت بروز حادثه وسیله نقلیه را در شانه سمت راست متوقف نموده و مصدوم را با وسیله نقلیه خود یا وسیله دیگر بلافاصله باولین درمانگاه یا بیمارستان برساند و مراتب را بمأمورین انتظامی اطلاع دهد. عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

تبصره - وزارت راه مکلف است محل های توقف ضروری مجاز وسائط نقلیه در طول شاهراه ها را ایجاد کند.

ماده ۵۵ - دولت میتواند با تصویب کمیسیونهای راه و دارائی مجلسین برای شاهراهها عوارض مناسبی تعیین و وصول کند.

ماده ۶۵ - اقدام به هر گونه عملیاتی که موجب خرابی جاده گردد همچنین ایجاد هر گونه مستحذات یا درختکاری یا زراعت یا اقدام بحفاری در حریم قانونی شاهراهها و راههای اصلی و فرعی و راه آهن که میزان هر یک بطریق و وسائل متناسب مشخص و از طرف وزارت راه آگهی میشود بدون اجازه وزارت راه ممنوع است.

تبصره ۱ - وزارت راه مکلف است با حضور نماینده دادسرا در نقاطی که دادسرا نباشد با حضور نماینده دادگاه بخش این قبیل مستحذات یا درختکاری و یا زراعت و حفاریات را ضمن تنظیم صورت مجلس رأساً قلع و آثار تجاوز را محو کند.

تبصره ۲ - اشخاص ذیفع میتوانند بمراجعه دادگستری مراجعه کنند.

دادگاه خارج از نوبت به اینگونه پرونده هارسیدگی نموده و حکم لازم را صادر میکند.

ماده ۷۵ - هر گاه در طول خطوط راه آهن از طرف رانندگان وسائط نقلیه راه آهن بر اثر رانندگی وسائط مزبور قتل یا جرح یا ضرب واقع شود باید وسیله نقلیه متوقف گردد و ضمن مبادرت بکمکهای نخستین در مورد مجروحین و مصدومین صورت مجلس در محل حادثه بوسیله مأمورین انتظامی راه آهن و مأمورین مربوط راه آهن تنظیم و پس از تحقیقات اولیه از راننده و مطلعین در صورتیکه بسبب حادثه جسد یا اجسام دیگری روی خط راه آهن قرار گرفته و مانع عبور قطار و وسائط نقلیه راه آهن باشد مأمورین پلیس انتظامی راه آهن آنرا بمحاذات محل بخارج خط در نقطه مناسبی انتقال داده و بلافاصله قطار و وسیله نقلیه را حرکت دهند.

مأمورین پلیس انتظامی راه آهن موظفند آثار و علائم موجود را در محل حادثه حفظ کرده و مراتب را در صورت وقوع قتل فوراً بمقامات قضائی برای حضور و انجام تشریفات قانونی گزارش دهند.

ماده ۸۵ - راه آهن دولتی ایران مکلف است در طول راه آهن معابر و گذرگاههای مجاز برای افراد و وسائط نقلیه را با نصب علامات مشخص کند.

ماده ۹۵ - عبور از روی خطوط راه آهن و ورود در محوطه ایستگاهها و کارخانه ها و تأسیسات فنی راه آهن باستثنای سکوهای مسافری و امکته و گذرگاهها و معابر مجاز واقع در ایستگاهها و در طول خطوط ممنوع است جز برای آنچه از مأمورین راه آهن که بر حسب وظیفه مجاز بورود و عبور میباشند و در صورت تخلف و بروز حادثه راه آهن دولتی ایران مسئول نخواهد بود.

ماده ۱۰۵ - عبور هر گونه وسیله نقلیه اعم از موتوری و غیر موتوری از یک طرف خط آهن بطرف دیگر در غیر محل های مجاز ممنوع است و متخلف از این امر مسئول هر گونه پیش آمد و خسارت وارده میباشد.

ماده ۱۱۱ - از تاریخ تصویب این قانون غرامت موضوع ماده (۱۱۳) قانون کیفر بزه های راه آهن مصوب

فروردین ماه ۱۳۲۰ از بانصد ریال تا پنج هزار ریال خواهد بود و تجاوز بمحدوده ایستگاهها در حکم تجاوز بحریم خط آهن میباشد.

تبصره - حدود ایستگاه راه آهن عبارتست از محوطه ای که مورد نیاز راه آهن بوده و بر اساس نقشه های مصوب راه آهن قانوناً بتصرف و تملک راه آهن در آمده باشد و بوسیله علائم مخصوص از طرف راه آهن مشخص می شود.

ماده ۱۲ - تبصره ذیل به ماده ۲۱ قانون بزه های راه آهن اضافه میشود:

تبصره - تعقیب متهم در دادگستری موکول بشکایت راه آهن خواهد بود.

ماده ۱۳ - هر گاه بر اثر عبور انسان یا دام یا وسیله نقلیه ای که حرکت آن بستگی به راه آهن ندارد و برخورد آن با وسائط نقلیه مجاز راه آهن در روی خط آهن حادثه ای منجر به قتل یا جرح یا ضرب یا خسارت مالی شود راننده مجاز که بر حسب وظیفه رانندگی وسائط نقلیه راه آهن را روی خط آهن بعهده دارد در صورتی که نظامات و مقررات مربوط را رعایت نموده باشد مسئولیتی نخواهد داشت. عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

ماده ۱۴ - وزارت راه مکلف است هنگام ایجاد راههای جدید و راه آهن گذرگاههای ضروری و مجاری لازم را در نظر گرفته موجبات ارتباط طرفین راه احدائی را بنحوی مقتضی فراهم کند و در مورد شاهراهها وسیله ارتباط تلفنی در طول راه به مسافت های معین ایجاد نماید.

مخبر کمیسیون راه - پوربابائی

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه ۴ تیرماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به ایمنی راهها و راه آهن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و در مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آمده بود مورد رسیدگی

قرارداد و اصلاحات مجلس سناریا با اصلاح عبارتی در مواد ۱۲ و ۱۳ این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۴ تیرماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به ایمنی راهها و راه آهن را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و در مجلس سنای اصلاحاتی در آن بعمل آمده مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون راه دایر به تأیید اصلاحات مجلس سنای تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

رئیس - نسبت بگزارش کمیسیونها نظری نیست؟ (انتظاری نشد) بگزارش کمیسیونها رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایان بیکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۳ - استرداد آئین نامه عمران شهری در بر نامه

عمرانی چهارم کشور شماره ۲۵۲۴۰ - ۲۷۸/۲۱ - بوسیله آقای دکتر یگانه وزیر مشاور

رئیس - آقای دکتر یگانه فرمایشی دارید

دکتر یگانه (وزیر مشاور) - با اجازه مقام معظم ریاست در جلسه قبل لایحه مربوط به عمران شهری در بر نامه عمرانی چهارم تقدیم مجلس شد چون لایحه ای که در آن زمان گذشته داده شده بود این لایحه در تکمیل و تجدید نظر آن لایحه قبلی است بنابراین لایحه قبلی را استرداد میکنم.

۱۴ - اعلام وصول و قرائت دو نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

رئیس - نامه هائی از دولت رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

باز رعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات

وسایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین ۹۰ درصد هزینه های ارزی شبکه مخابرات یکپارچه کل کشور که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ ۲۰۰۴۵۸۷۰ دلار آمریکا برابر ۸۰۱۸۳۴۸۰ مارک است با شرکت زیمنس آ. ک. آلمان عضو کمیسیون جی. ان. پی. اس در تاریخ ۱۹ خرداد ماه ۱۳۴۹ منعقد گردیده است اعتبار مذکور در دوسری اقساط بیستگانه متساوی و متوالی ششماه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بهمانند اقساط بازپرداخت نشده بپردای از قرار ۶/۵ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سر رسید اولین قسط مرحله اول بیست و پنجم اکتبر ۱۹۷۱ و سر رسید اولین قسط مرحله دوم اول مارس ۱۹۷۳ میباشد.

این گزارش در اجرای تبصره ۲ ماده واحده فوق الذکر تقدیم میگردد.

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

باز رعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین ۸۵ درصد هزینه های ارزی خرید دستگاههای گاز سوز توماسن برای طرح شاه لوله گاز که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۲۰۰۰۰۰۰ کیلدر هلند است و ناسه میلیون کیلدر قابل افزایش میباشد با شرکت مونتورن فابریک توماسن هلند در تاریخ ۹ خرداد ۱۳۴۹ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور در ۱۴ قسط متساوی و متوالی ۶ ماه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بهمانند اقساط بازپرداخت نشده بپردای از قرار ۶ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سر رسید اولین قسط ششماه بعد از تاریخ تحویل قسط واحد مربوط میباشد. این گزارش در اجرای تبصره ۲ ماده واحده فوق الذکر تقدیم میگردد.

۱۵ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۲۰۶

روز سه شنبه ۱۳۴۹/۴/۹

۱ - گزارش شور دوم الحاق دولت شاهنشاهی ایران

به کمیته مشورتی حقوقی آسیائی و آفریقائی. شماره چاپ ۱۳۳۶

۲ - گزارش شور دوم پرداخت کمک کرایه مسکن به وابستگان نظامی ارتش شاهنشاهی در کشور های خارج و معاونین آنها. شماره چاپ ۱۳۳۷

۳ - گزارش يك شورى افزایش سهمیه و سرمایه ایران در صندوق بین المللی و بانک بین المللی ترمیم و توسعه. شماره چاپ ۱۳۳۸

۴ - گزارش شور اول جمع آوری فروش کالا های ممنوع و غیر مجاز. شماره چاپ ۱۳۳۶

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده به ساعت ۸ صبح سه شنبه و کول میشود. (ساعت ۱۱ صبح جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی